

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

KARATMA

BÜLENT ORAN

Akbaba

MİZAH SERİSİ

**ON BİRİNCİ
ESERİNİ
TAKDİM EDER**

KAPATMA

MİZAH HİKÂYESLERİ

BÜLENT ORAN

K a p a t m a

Ayarını iyice şaşmış saatimle, yer yüzünün bütün parazitlerini alan kaynana dilli radyomu tamir ettirmişken oldu olacak bir kere de kendimi yoklatıvereyim dedim. Ocağına düştüğüm doktor, bütün hemcinsleri gibi göz kapaklarını tersine çevirmekten kabur. galarım üzerinde tranpet çalmağa kadar her nevi hokkabazlığı yaptıktan sonra:

— Size yumurta dokunuyor mu? diye sordu.

— Evet, cevabını verdim.

— Ne zamandan beri?

Doktorların teşhi lerini, has anın kültür derecesi ve anlattıkları hikâyelere göre koyduklarını bildiğimden işin başlangıcına kadar gitmeyi faydalı buldum:

— Tâ çocukluğumdan beri dokunur, dedim

— Çocukluğunuzdan ha, diye tekrarladı. Him... Peki ilk ne gibi bir âraz gösterdi?

— Kaba etlerim şşti.

— Kaba etleriniz mi?

— Evet...

Başımı kaşıyarak bana, tıp tarihinde yumurtanın kaba etlere dokunduğunun hiç işitilmediğini söyledi. Ben de diğer insanlardan farklı olduğum için tıp tarihinde bir yenilik yapmayı ilmi bir borç bildiğimi anlattım.

Hakikaten de öyleydi.

Yumurtanın ilk zararını gördüğüm zaman daha pek küçüktüm. Hizmetçileri değil de ev kızlarını ayartmayı düşünecek kadar da toydum.

Paşa amcamın resmini kon-sol arkasına düştüğü günlerdi

Babamın sesinin gür olduğu, her bağırsında sarsıntıdan paşa amcanın resminin konsol arkasına düştüğü günlerdi. Hele annem tarafından haşlandığı vakitler serinlemek için beni karşısına diker:

— Ulan köpoğlu köpek, diye başlardı söze, yediğin naneler bini aştı. Komşunun kızını kümese kapatmağa utanmıyor musun?

Kümes faslının doğruluğuna rağmen ikinci kısma itiraz basar:

— Ben nane mane yemedim, derdim.

O, bu sözüm üzerine büsbütün köpürüp, yüzüzlüğün bu derecesini anam olacak kadından başkasında görmediğini söyler, hazır yol açılmışken sevgili anneanneme lanetler yağdırarak kaynanaların belâlarını verdirir, akılsız kafasına uyup da lokantacının kızıyla evlenmediğine hayıflanır, sonunda da aynı soruyu tekrar yapıştırırdı:

— Cevap ver ulan, utanmıyor musun kümese kız kapatmaya?..

Evde, misafirlerle yapılan dedikodulardan, babamın da terzi Katina olacak şiliği kapattığını bildirdim ama gene de:

— Utanıyorum, cevabını verirdim.

Kapının arkasından şemsiyesini indirip, havada bir iki sallayarak hafif bir oda müziği çaldırdıktan sonra, soğuk kanlılıkla tekrarladı:

— Utanıyorsun, ha?..

Şemsiye gene sallanır, sesi yüreğimin ucunu salattırdı. Gözlerimin önünde kara şemsiyeli korkunç adamlar oynayırlardı.

— Kuluçkadaki ligorin yumurtaları neden cılk çıktı anlaşıyor, derdi. Geçen yılki rotlar da güme gittiymiş. Neden?.. Bir sümüklü kız için ha!..

Sümükleri olsaydı bar!.. Sevgilime bu büyük iftirayı attığı için babama düşman kesilir, ilk fırsatta evden kaçmayı tasarlardım. O ise:

— Ulan, derdi, o kızın bir düzinesi gelse bir rot yumurtası etmez. Ama bir geçireyim onu elime, tuttuğum gibi bacaklarından ikiye ayıracağım.

Ah bu bacak ayırma tehdidi yok muydu, bitirirdi beni.

— Bir daha yapmam babacığım, derdim.

— Cevap veriyor bir de, başını eğip susacağına bir karış dil uzatıyor, diye bağırırdı. Şimdiden kız kapatırsan sonradan kimbilir ne mal olursun.

İlerde cins bir mal olmamam için de konseri kaba etlerimde devam ettirir, ben de pek nota bilmememe ve sesimin fazla güzel olmamasına rağmen şarkıya başlardım.

İşte yumurtanın ilk zararını bu şekilde görmüştüm.

Doktora:

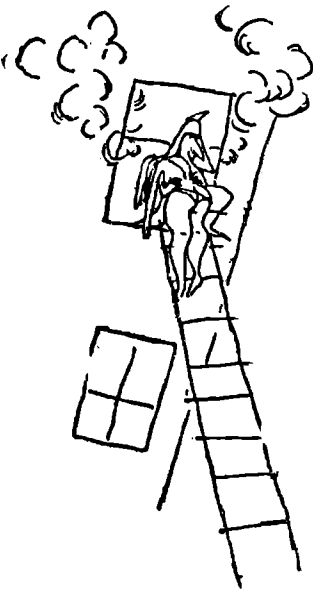
— Böyle doktor bey, dedim, anlattığım gibi. Bana ne tavsiye edersiniz?..

— Birazcık akıl fikir, diyerek hazırladığı reçeteyi yırttı. Şimdi de tavsiye ettiği şeyi arıyorum.

Çekirdeksiz Domates

**Tulumbaçılık asil mesleğiyle ilgili olan
bu hikâye tamamen uydurmadır.**

Film gayet güzel ve patırdısız olduğundan, tam uyumağa hazırlanırken, salona giren münasebetsizin biri, karanlığı eliyle tutmak istiyormuş gibi acaip hareketler yaparak, «Ahmet Bey, neredesin, sizin ev yanıyor» diye bağırdı ve kollarını oynatmağa devam ettiği için de parmağını bir kadıncağızın gözüne soktu.

Kasaba sinemalarında doğru dürüst bir uyku kesirme imkânı olmadığına küfreder ve «Eşek herif, burayı itf iye kovuşu mu sanıyor?» diye söylenirken, yapılan konuşmadan, yangının bizim sokaktan çıktığını anladım. Vaziyet vahimdi. Döşemenin arasına gizlediğim açık resimlerin yanması korkusuyla hemen dışarı fırladım.

Mahalle bayram yerine dönmüştü. Çoktan beri kasabaya cambazlar gelmediği için heyecanlı bir eğlenceden mahrum kalan halk, hayatından memnun bir şekilde alevler hakkında mütalâa yürütüyordu. Gençler ise kızlarla arayı yaparak fırsatını ya'alamışlardı. Yangın psikolojisi bu işi kolaylaştırıyordu.

**Karikatürlerde gördüğüm
üçüncü kattan kurtarılan
kızlar**

"Ahmet Bey, neredesin? Sizin ev yanıyor..."

Komedi bizden altı ev ötede başlamıştı. Resimleri ferah ferah kurtarabilirdim. Yaptığım ilk müsbet iş, eve girerken muhterem kafamı kapıya çarpmak oldu. Zira ufacık bir yağmur veya hafif bir serpinti gibi bir yangın başlangıcı bile elektrik tesisatının 5—6 ay bozulması için kâfi bir sebepti.

Besleme kız, elinde bir mumla, Ofelya rolüne çıkmış bir inek zerafetiyle yanıma gelerek:

— Mahvolduk, dedi.

Cevap vermeden üst kata çıkıp el yordamıyla resimleri kurtardım. Artık bence korkulacak bir taraf kalmamıştı. Aşağıya inerek etrafa bir göz attım.

Eve, rahmetli dedemin cenazesi kalktığı gün gelen bütün iskâtçılar tam kadroyla dolmuşlar, soluk mum ışıkları altında, bahşış koparmak asıl düşüncesiyle canlanarak yardım etmeğe çalışıyor, fakat birbirlerinin kafalarına toslamaktan başka bir şey beceremiyorlardı. Devlet daireleri ve askerlik şubela-

rinde olduğu gibi «Yangında ilk kurtarılacak eşya» diye levhalar bulunmadığı için herkes kendince mühim addettiği bir şeye saldırıyordu.

Halının içine bir yastık, bir sepet patates, dikiş makinesi- nin kapağı, çamaşır ocağında yakılma çağı gelmiş üç bacaklı bir sandalya ve apteshane süpürgesi gibi yükte ağır pahada hafif şeyler dolduruluyor; gümüş takımları, mücevher kutusu v.s. gibi lüzumsuz şeyler ise insanîyet sahibi kurtarıcıların kuyunlarına giriyordu.

Eniştem, telefonda itfaiye ile konuşmaktaydı:

— Yirmi dakika evvel telefon eden gene bizdik... Evet bu dördüncü sefer... Gücenmeyiniz amma eğer zihmet olmazsa teşrifinizi rica edeceğiz... Efendim... Ha şu mesele... Demek yangının ayağınıza gelmesini bekliyorsunuz. Elinizi bu kadar çabuk tuttuğunuza göre o da olur.

Ve işin kötüsü, eniştemin sınırlarını yatıştırması için yola- cak saçı da yoktu. Devriâlem seyahati yapmış bir ukala tav- nıyla:

— Dünyanın hiç bir yerinde böyle kaplumbağa hareketli bir itfaiye teşkilâtı yoktur, dedi.

— Bu şekilde konuşmak için ecnebi memleketlerdeki yangınları seyretmiş olmak lazım, cevabını verdim. Halbuki siz hiç bir yere gitmediniz. Benim bildiğim ise, şu kürenin iki kut- bu arasındaki her yerde itfaiye teşkilâtı, küçük çocuklara tulumbacı olmak hevesini aşılamaktan başka işe yaramıyan lüks bir teşkilâttır.

Bu minval üzerine uzun uzadıya gevezelik ettik. Münakaşa azadıkça kızışıyordu. Fakat büyük bir patırdı ve cakayla ge- len itfaiye arabalarını seyretmek için dışarı fırladım. Çan sesleri ruhumun en ince taraflarına dokunuyordu. Çocukluğum- da, ilerde şatafatlı bir itfaiye eri olabilmek arzusuyla yaşadığım günlerdeki tatlı hazı duydum. Bu şerefli meslek, bu ha- rika şapkalar ve bilhassa karikatürlerde gördüğüm, üçüncü katlardan kurtarılarak indirilen hanım kızlar için kurduğum hayalleri düşündüm. O zamanlar, âşık olduğum her dişî için, muhayyilemde bir yangın çıkarır, seyircilerin alkışları arasın- da, kahramanlara yakışır bir cesaretle onu üst kattaki yata- ından kurtarırdım.

Şimdi ise itfaiyeci yerine basit bir memurdum ve yanan evde hizmetçilik yapan sevgilim ise bodrumda yatığından hiç bir fedakârlığa lüzum kalmadan kendi kendini kurtarmıştı.

Gürültü gökleri tırmalıyordu. Alevleri gören gecekonducular yeni kurdukları evlerini süsleyecek herhangi bir ganimet ko-parmak düşüncesiyle doluşmuşlardı. Aralarında şu sen'in bu be-nim diye mal kavgaları başlamıştı. Vazifeşinas polisın biri, ay-rı ayrı şahıslara düşen bir çift koltuğun aynı elde kalması için, birinin fedakârlık yapması ve perde takımıyla değışmeleri fikrini ileri sürüyordu. Bekçiler bile ellerinden gelen yardımları esirgemezken, yangının tadını çıkarmasını bilmeyen ahmağın biri, vazife, ahlâk, insanlık v.s. kelimelerini kullanarak zabı-ta aleyhinde ukalalıkta bulunuyordu.

Delikanlıları bir takım teşbihlere zorlayan hortunlar, ha-yasızcasına sokaklara dökülmüştü. İtfaiye âmiri, işini bilir bir orkestra şefi gibi elini kolunu sallayarak artistik emirler sa-vuruyordu. Fakat şu uğursuz su gene nazlanmaktaydı. Bir ara:

— Motor su çekmiyor, diye bağıldılar.

Yanımda duran ihtiyar bir adam ise, itfaiye âmirinin, garajın arkasında yaptığı bahçeyi methederek:

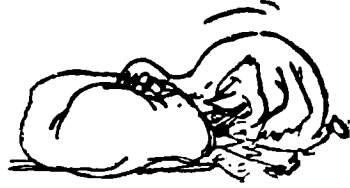
— Kendi üstad b'ir bahçıvandır, diyordu. Hele öyle bir çe-kirdeksiz domates yetiştirir ki...

İyi çekirdeksiz domates yetiştirdiği belliydi... Bense, alev-ler bizim evi sararsa başka yere taşınırız diye düşünüyordum. Burası dışlardan yana kısır bir sokaktı. Başka mahallelerde ise...

İhtiyar hâlâ fidelerden bahsediyor; yangının nasıl olsa bir sonu gelip, gazetelerde, «İtfaiyenin fedakârca çalışması ile sön-dürülmüştür» diye yazılacağını tecrübeleriyle bilen bahçıvan âmir ise, bahçe sularken çalışan, yangınlarda damarı tutan motorların anaları hakkında hayırlı olmayan temennilerle emirlerine devam ediyordu.

Jigolo

Ahmet

Söze:

— Gözüm, diye başladı, sizi bir yerden ısıyor...

Suratını biçimsiz bir imtihan sorusu karşısında kalmış tembel öğrenciler gibi acaip şekillere sokarak bir müddet bu ısırişın nereden olduğunu araştırdı. Nihayet:

— Hatırlayamadım ama mutlak tanıyorum, dedi. Nerelerde bulundunuz?

Bu göz ısırmalar, hele böyle meyhane köşelerinde rastlayınca işin akrabalığa kadar dayandığını bildiğimden aldırmadım. O ise bulunduğum yeri çıkarabilmek için aksı b'ir coğrafya öğretmenini inadıyla Türkiye'nin bütün illerini teker teker saydı. Sökemeyince, sıranın ilçelere gelmesinden korktuğundan:

— Bakırköy, ded'im, bütün hayatım Bakırköy'de geçti.

İkinci sınıf memurlar veya birinci sınıf ap alları andıran tipik bir suratı olmasına rağmen, Bakırköy'lülüğümü duyunca ne mânâlı, mânâlı gülümsedi, ne de delillerle ilgili bir nükte yaptı. Sadece kadehini kaldırıp:

— İçelim, diye mırıldandı.

İçtik. Traşın hiç bir şeklinden hoşlanmadığımdan, herifin gevezeliğinden kaçmak amacıyla gözlerimi duvardaki çıplak kadın resmine diktim. Bu bakışımdan faydalananarak:

— Güzel karı, dedi. Ama resim bu tabii, yoksa hakikatte böyle göğüsleri dik olan bir kadın çıksa dünyayı yakıp yıkar.

Dünyanın selâmeti ve yanıp yıkılmaması namına kadınlara böyle göğüs vermemesi için Tanrıya dua ederken, o:

— Güzel karı, ama resim bu tabii..

— Bir zamanlar, diye devam etti, elime buna benzer bir parça geçmişti.

O parçanın hikâyesiyle üç duble birayı bitirdi'k. Kafam dumanlıydı. Sadece dinler gözüktüğünden, kadının mı, kocasının mı, yoksa dostunun mu kadını bıçakladığını sökmeden, hikâyenin sonunda nezaketen:

— Vah, vah, dedim.

— Vah, vah ya, dedi... Hey gidi dünya hey... Bir zamanlar beni görüp de kesesinin ağzını açmayan kadın yoktu.

Bir müddet de kadınlardan yediği paraları anlattı. O kadar çok yemişti ki, nasıl olup da mide fesadına uğramadığına şaşıtm.

— Alışmışsınız kardeşim, diye söylendi, para bir kadından gelmiyorsa tadı yok... Sen hiç kadın parası yedin mi?

— Ben vejetariyenim, cevabını verdim.

— Kusura bakma ama anlayamadım, ne demek o?

— Ne, ne demek?

— Vejetariyen.

— Yalnız sebze yiyen insan demek. Sebzeden başka bir şey yemem. Ne et, ne de kadın parası...

— Yank, dedi, kadın parasının tach hiç bir şeyde yoktur.

Kadın parasının lezzeti hakkında bir tatlıcı ilânına yara-
yacak cümleler sarfetti. ve:

— Bana Jigolo Ahmet derler, diye övündü.

Bu bahsi ballandırarak anlatmıştı ki, parası bol akli kıt
bir hatuncagız bulduğum takdirde perhizi bozmağa niyetlene-
rek sordum:

— Kadın parası nasıl yenir?

— Basbayağı, dedi.

Demek mesele bu kadar basitti. Fakat zekâm henüz bu ka-
darlık tariftan bir şeyler çıkaracak kadar inkişaf etmedi-
ğinden:

— Nasıl basbayağı? dedim. Güzel olmıyan bir adam da
yiyebilir mi?

— Güzellikle alakası yok. Çeneyle var. Çenen sağlam mı
ona bak sen.

Gerek boksı çalıştığım zamandan, gerek mahalle kavgala-
rında dayak yemek şerefini kimseye bırakmamak için yedi-
ğim yumruklardan çenem oldukça tecrübe görmüştü:

— Çenemin sağlamlığına diyecek yok, cevabını verdim.
Eğer iş bununla bitiyorsa bütün kadınlar çantalarına sıkı sa-
rılınsınlar.

— Yaşa aslan, dedi... Çabuk inkişaf edeceksin. Haydi çe-
kelim.

Çektik.

— Çeneden başka ne lânım?

— Kıyafet... Şık gezmek... Karı kısmı kıyafete kesilir. Bu
yüden altı defa kodese girdim.

Adalet ilmine olan yüksek kabiliyetim, bana, Hukuk Fa-
kültesinden sadece iki kerecik belge almak imkânını bağışla-
yabıldığı için Türk Ceza Kanununda şık gezenler hakkındaki
maddeleri öğrenmeğe pek fırsat bulamamıştım.

— Cehaletimi mazur görün ama, dedim, şıklık ne dereceyi
bulunca hapsediyorlar insanı?

— Belli olmıyor. Kanunlar lastik.

— Peki sık gezmeden kadın parası yemek kabil değil mi?

— Yenir tabii... Kadın var kılığa kıyafete aldırmas... Aşk-
tan maşktan üç lâf edersin, iki kadeh de rakı tamam... Ka-
dın var meselâ subay meraklısı... Ağzıyla kuş tutsan nafil...
Mecbursun bir subay elbisesi bulmağa.

— Demek subay elbisesi geçiyor.

— Yerine göre. Kimisi tayyare gediklisine meraklı, kimi
polise bayılır.

Sonra, vatman, itfaiyeci, deniz subayı, bandocu, bekçi ve
sair elbiselerinin hangi tip kadınlar üzerinde tesir yaptığını
ayrı ayrı anlattı, ve:

— Bu kıyafetlerin hepsi için ayrı ayrı hapse girdim, dedi.
Ama ne yaparsın, karı milletin eli sıkı, adama kolay kolay
para kaptırmıyorlar.

Bütün kolay para yapma yollarını teker teker öğrendikten
sonra hemen faaliyete geçtim. Şimdi şıklığım tamamlanmak
üzere. Gardrobumu zenginleştirmeğe çalışıyorum. Bugüne bu-
gün, bir gümrük memuru ve bir de otobüs kontrolörü elbise-
sine sahibim. Kıyafet koleksiyonum tamamlanınca kadın çan-
talarının er geç bana da güleceğinden eminim. Beni farasa
bir çöpçü üniformam içinde görüp de servetini esirgeme kud-
retini kaybetmiyecek bir kadın tasavvur edemiyorum. Bu yün-
den, paralarına kıymet veren hanımlarımdan üzerinde resmi
bir elbise var'ın bana rastlamamalarını dilerim. Yoksa gä-
nah benden gider.

Uyku

Hayvan azraili Mr. Lennox

Meşhur hayvan azraili Mr. Lennox Afrikaya ayak bastığı zaman nasıl bütün aslanlar kaçacak delik ararlarsa, ben de bir devlet dairesine girdiğim vakit ne kadar sinek varsa hepsi korkudan düşüp ölürlerd. Zira ben dünyanın hiç bir köşesinde rakibi olmayan bir adam, memurluğun birinci vasfı olan sinek avcılığında üstad bir vatandaşım. Lâkin buna rağmen, memuriyet tarihimizin gerileme devrine yol açacağından dahi korkmıyarak pasaportu elime tutuşturdular. Neymiş, iş başında uyuyormuşum Bu düpedüz narkörlüktü. Hatta hatta cehalet. Doğrusu cemiyetimizin kültürel geriliği karşısında şaşırıp kaldım. Demek bu adamlar hayatlarında sıhhi bir kitap yüzü görmemişlerdi. Uykunun hayat olduğunu bilmiyorlardı Bütün uğursuzluk da bundan çıktı ya... Bir gün, ilmin ışığında yıkılmış bilgili bir adam sıfatıyla, desinatörlerin resim masasından faydalanarak yattığım meyilli karyolamda, ayaklarımı göğün or'alık yerine uzatmış, uyuklarken müfettişin başkına uğradım.

Müfettiş, dehşet saçan bir bakış fırlattıktan sonra, çok mühim bir şey keşfetmiş gibi bir tavırla:

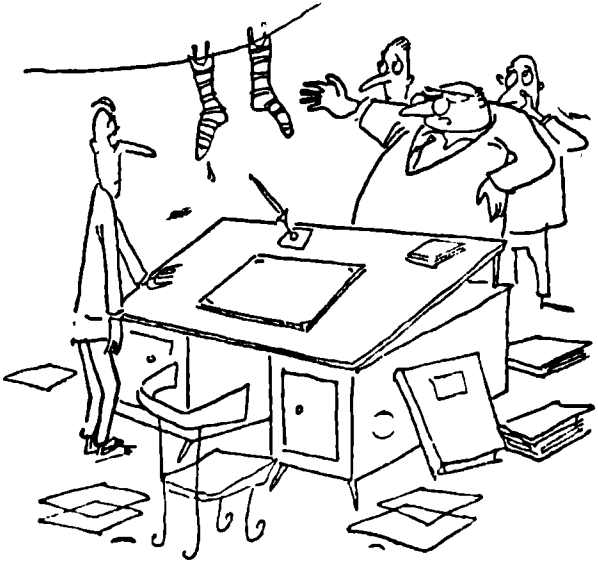
— Siz uyuyordunuz, dedi.

Müdür muavini çaresizlik içinde avuçlarını oğuşturarak bağırırdı:

— Hayret, olur şey değil...

Dünya nüfusunu bilmememe rağmen istatistiğe dayanan ilmi bir cevap vermek arzusuyla:

— Arz üzerindeki 800 milyar insan bu işi muntazaman

— Çorap, ayaklara giyilir...

yaptıklarına göre günde 800 milyar kere tekrar edilen şeye şaşmanıza da ben hayret ettim, cevabını verdim.

Su'n'yet dolu yapışkan bakışlarını asmış olduğum çoraplarıma diken müfettiş, hiç rastlamadığı acaip bir şey görmüş gibi sordu:

— Bunlar da ne?

Adamın cehaletine şaşmama rağmen asil bir ailenin asil bir evlâdı olmam dolayısıyla, cehaletini mazur göstermeğe çabalayan insanı bir sesle:

— Çorap, dedim, ayaklara giyilir. Sizi belki deseni yanılttı da bilemediniz. Gerçi çizgileri bir yaban eşeğine benziyor ama, kendisi ne'ice itibarıyla bir çift çoraptan başka bir şey değil...

— Benim bildiğim çorap ayakta olur, cevabını verdi. Ve o uğursuz bakışlarını ayaklarıma dikti.

O anda yalın ayak olduğumu, papuçlarımın etajerin teknik kitaplar rafında bulunduğunu hatırlayarak:

— Şayet ayakkabıyla uyursam korkunç rüyalar görüyorum, diye kendimi müdafaa etmeğe çalışım, çorapları ise, malûm ya terleyince kurutmak lâzım.

Sözlerim bitmeden müfettiş, kalın gövdesinden beklenmiyen bir çeviklikle, yerli film figüranları gibi alengirli bir şekilde sırt üstü düştü. Peşi sıra dolaşan dalkavuklar apışarak:

— Bayıldı, diye bağıldılar.

Son bir insani harekette bulunmak için sürahiye adamın başından aşağıya boşalttım. Bu ilmi ve insani hareketim üzerine müdür muavini kıpkırmızı olarak:

— Sizi asmalı, diye bağırdı, kurtulmak için asmak lâzım.

— Sinirlenmeyiniz, dedim, başınıza kan hücum ediyor. Benim darağacında sallanmamı görmek bahtiyarlığına varmadan ölmek istemiyorsanız hacamat yaptırın. Sülük kullanmak da fena olmaz.

Bu hususta kocakarılar taş çıkartacak bir bilgiye sahip olduğumdan, müdür muavinine hangi hayvan pıslığını yer veya ne otunun suyunu içerse selâmete kavuşabileceğini söylemeğe kalmadan müfettiş kendine geldi. Ben de kendimi bir muhalif parti âzası çabukluğuyla kapı dışarı edilmiş buldum.

Sepetlenmeme sebep olan bu meselede, uyuma merakımdan ziyade akrabaların kabahati vardı. Zira münasebetsiz insanlarla dolu ve bir sokak köpeğinin şeceresinden bile daha değersiz olan o dallı budaklı levhada, ne ensesi kalın bir amca, ne de arkasına dayanabilecek bir dayı vardı. Ailemizin iftihar kaynağı olan ve bilmem kaç göbek öteye kadar bir sürü ölü ismiyle mezarlık haritasına benzeyen o lüzumsuz tabloda ismimi silerek, bu hareketim karşısında bir mummya dönen sevgili babama:

— Ben bu işte yokum artık, dedim.

— Sefil, diye bağırdı o, damarlarında asil ve necip bir kan dolaşan ailemize yaptığın bu hareketi evden kovulmakla ödeyeceksin.

— Ben kanımın tahlil raporunda asalet ve necabet diye bir şeye rastlamadım, dedim.

Ve sokağa atılmamın serafiyle mağrur; ko'tuğuma sıkıştırarak bir bonçam dahi olmadıgından ellerimi sallayarak

dışarıya çıktım, şöyle gerinerek mutlak hürriyet teneffüs etmek için ciğerlerimi şişirdim. Fakat kokusunu hiç de iyi bulmadım. Zira işe üstü açık bir lâğım karışmıştı. Çok geçmeden açlık da boy gösterdi. Çaresiz bir şeyler yapmak lâzımdı. Yediği ufak bir mirası daha fazla ufaltmamak isteyen bir arkadaşımın sermayesiyle ihtisasım olan bir işe atıldım. Bir uyku enstitüsü açtık. Maksadım geceleri uyku tutturamayan zenginlere bunun kolaylıklarını göstermekti. Şansımız iyi gitti. Şöhretim bir orman yangını çabukluğuyla yayıldı. Bu işe tek başıma yetişemediğim için devlet dairelerinde uyuklama ilmine vâkıf usta memurlardan yardımcılar tuttum. Sonra genç kızlar için hususi dersler de veriyordum. Bu tatlı bir fasıldı. Lâkin vaziyetli haber alan dul kadınlar başıma öyle bir üşüş-tüler ki canımı zor kurtardım.

Bir gün alkışlar arasında ders salonuna girince, yeni talebeler arasında bizim mahut müfettişi gördüm. Zava'lı benden medet ummağa gelmiş'ti. Dinleyicivi peşin bir hükümle uykuya alıştırmak isteyen bayram hatipleri gibi cebimden bir top kâğıt çıkardım ve söze başladım.

— Pek sayın bay ve bayanıklar... Maalesef memleketimizde esaslı bir edebiyat münekkidi yetişmediği için halkımız kendisini çabuk uyutacak özlü eserleri bulmakta sıkıntı çekmektedir. Gerçi radyo temsillerinde umumiyetle esnetici eserler oynatılmakta ise de aktörler fazla patırtılı sesler çıkardıklarından bir fayda hasıl olmuyor. Velhasıl bu husus'a radyodan da, seçim konuşmaları hariç pek istifade edilemiyor. Millî bayramlar ve konferanslardaki hatipleri dinlemek fırsatı ise pek az ele geçmektedir ki memleketimizin uyku durumu fecaatini ıslah için üyük bir hamle yapmak mecburiyetindeyiz.

Meclise yanlamak isteyen bir mebus narazedi gibi bağırmağa başladığımdan sesimi biraz alçaltarak devam ettim:

— Yatak odaları sisteminde büyük bir inkılâp yapmak zamanı gelmiştir. Yataklar, karyolalar v.s. kaldırılarak yerine yata masası, sandalyeler ve dosya dolapları yerleştirmek lâzımdır. Bu suretle kendinizi, yatakta uykusu kaçmış bir sindir hastası yerine, ay başını bekleyen bir memur sanarak tatlı tatlı kestirebilirsiniz. Sayet bu arada, bıkmış olduğunuz kâğıtlarınızı bir yazı makinesi önüne yerleştirirseniz, onlara kar-

şı ölmüş olan arzularınız da yeniden alevlenir Zira daktilolar sevcelerden daha cazibeli dirler. Yalnız dikkat edeceğiniz bir nokta. evlerinize müfettiş denilen uğursuz mahlûkların ayaklarının girmemesidir.

Sözlerimin burasında bizim müfettiş gene bayılarak kabak kafası. sıranın yanındaki kâğıt sepetine girdi.

Ve bu sefer, o saç bile bitmeyen uğursuz kelleye bir damlacık dahi su dökmeğe lüzum görmeden konuşmamı devam ettim...

Devlet Kuşu

NOT : Siyasi bir yazı değildir. İçinde hükûmet, bakanlar, parti'lik, DP. v.s. olmadığı için ilgili makamların okumak zahmetine katlanmalarını rica olunur.

Konu koşmu:

— Vallahi böyle büyük devlet kuşu herkesin başına konmaz, diye konuşmuşlardı.

Kuşbazlarla arkadaşlık yapmak şiddetle yasak edildiğinden saka, iskete, florya ile bir de genel olarak karga ve leylekten başkasını öğrenme fırsatını bulamamıştım. Bu yüzden, adını ilk defa duyduğum Devlet Kuşu hakkında hiç bir bilgim yoktu. 150 milyarlık dört cüce karşılığında aldığım çifte kenesitli sakamı bile yüreği sızlamadan salıp, üstelik «Bir daha görür-

sem karışmam has tehdidini savuran anneannemin teyzeme kuş besletmeğe kalkmasına şaşmıştım.

Şaşmakla beraber mahallede caka yapmaktan da kendimi alamıyordum. Konuşma kazara bu konuya saptı mı hemen:

— Nedir yani o, diye gururla konuşuyordum, alt tarafı bir iskete... Bir şey mi ki... Asıl siz bizim eve gelecek kuşu görün, böyle büyük ki kimsede yok.

Büyük lafını duyan kıskançlar:

— Karga mı? diye alaylı bir şekilde soruyorlardı.

— Kargayı babanız besler, diyordum.

— Ya ne öyleyse?

— Bilemezsiniz.

Bir bilirsin bilemezsin kavgası başlıyor, herkes kitaların isminden cinsi bahislere kadar bütün bilgisini ortaya döküyor, fakat kimse kuşumuzun adını bulamıyordu. O zaman:

— Devlet kuşu, diyordum.

— Devlet kuşu mu?..

— Devlet kuşu ya... Var mı hiç birinizde?

— Bizde yok ama Tüdü İbrahim'de vardır. O bir tütüledi mi değil devlet, leylekleri bile ökseye düşürür.

— Ama bu leylek değil.

Hemen İbrahim'e koşup soruyorduk. O, aslında böyle bir şeyden haberi olmamakla beraber şöhretine zarar vermemek için lafı gargaraya getirip:

— Devlet kuşu mu? diye dudak büküyor, biraz öksürük, az buçuk kekeleme, kem künden sonra:

— Vardı ama sattım, diyordu.

Bu «vardı» kelimesi fiyakamı bozuyordu ama şimdilik kimsede olmaması içimi ferahlatıyordu.

— Nasıl bir şey, diye soruyorlardı, bu Devlet Kuşu?

— Nasıl olacak, basbayağı şey, cevabını veriyordu. Kanatları var, uçar.

Bu mahut kuşun Abdurrahman eniştem olduğunu çok zaman sonra farkettim.

Günler bu şekilde tartışmalar, kavgalarla geçiyor, kuş bir türlü eve gelmek bilmiyordu. Bir kere cesaret edip:

— Anneanneciğim, devlet kuşu ne zaman gelecek? diye sormuştum.

— Şimdi senin ağzım yırtarım, diye bağırmıştı. Bacak kadar yumurcak, senin nane lazım öyle şeyler? Terbiyesizliğin lüzumu yok.

Ceketimin falan yırtılmasına aldırılmazdım ama nedense ağzımın bir şey olmasından korkardım. Böyle söylendiği zaman ağzımın ortasına biçimelz bir yama dikilmiş olduğunu düşünerek ürperirdim. Yama fakirlik alametidir... Hele ağızda olursa kimbilir herkes ne derdi?

Ayrıca kuşla terbiyesizlik arasında bir ilgi de kuramıyordum. Bu problemde aklımdan almadığı d'ğer bir nokta da evimizde dünya kadar oda olduğu halde sanki hiç yer kalmamış gibi kuşun, teyzemin başına konulmak istenmesiydi. Atıfet Hanım, teyzeme:

— Aman kızım dikkatli ol, demişti. İnsanın başına her zaman böyle devlet kuşu konmaz.

Bu yüzden en doğru bilgiyi teyzemin kendinden alabileceğimi hesaplayarak ona:

— Kuş ne zaman gelecek? diye sordum.

— Ne kuşu? dedi.

— Devlet kuşu.

Güldü:

— Yakında, cevabını verdi.

Yıllarca ümitle bekleyip durdum. Ve mahut kuşun Abdurrahman eniştem olduğunu çok zaman sonra farkettim.

A z ı D i ŝ i

Her seyahatten döndüŝte karısını yorganın altında yalnız bulur...

Muhasebe defterlerindeki hileleri yakalamak göreviyle tef-tise çıkıp da ansızın eve döndüğü zamanlar, biricik karısı sev-gililerini gizleyemesin diye karyolanın altını kapalı, elbise dolabını da bir çapkının dikine sığamıyacağı kadar alçak yaptırmıştı.

Çünkü o, otuz ikisi de çürük olan dişlerini tedavi etti-rebilmek için dişçide sırasını beklerken karıştırdığı mizah dergilerindeki karikatürler yardımıyla kocalar baskın edince aşıkların karyola altı ve gardroplara tıklıldığını öğrenmişti.

Eğer otuz iki diş daha bulunsaydı da onların tedavisi yüzü suyu hürmetine biraz fazla sıra bekleyseydi, o zaman, dergilerdeki yazılara da göz gezdirmek zorunda kalıp, hikä-yelerde, kadınların diğer hıznırılıklarını okuyacaktı. Ama, tak-ma dişlerini su dolu bardağa koyup da geceleri rahatça hor-lamak saadetine ulaşalıdan beri okumak lüzumunu hisset-memişti.

Gelir Vergisi Kanunu ve kabızlıkla ilgili nakalelerden

başka yazılar için kafa yormanın budalalık olduğu fikrindeydi.

— Edebiyat saçmalaktır, derdi, boş adamların işidir.

Böyle dediği için de bir takım boş adamların, doluların karlılarıyla ne halılar karıştırabileceklerini kestirememiş, marangozlukla ilgili bütün tedbirlerine rağmen kendinden bambaşka tipte bir çocuğu olmuştu. Kapkara bir babadan sarışın bir yavrucağ...

Bu papatya sarısı bebeciği büyük bir iyi niyetle kucaklamasına rağmen, şeytan denen o münasebetsiz varlık, kulağına, bu işte bir bit yeniği bulunduğunu fısılayınca da yavrusundaki renk farkını kapı önünde ıslık konseri veren çapkın delikanlılar dururken veraset kanununda aramağa kalkmıştı.

Çünkü her seyahatten dönüşte, karısını yorganının altında tek başına bulur, kadını mahmur gözlerle ona bakarak:

— Bana ne getirdin kocaçığım, diye sorar, eğer hoşuna giden bir hediyeye kavuşmuşsa efendisinin kabak kafası üzerinde kırmızı bir dudak izi bırakan busesini kondururdu.

Yanında çalışanlara:

— Kadın çiçek gibidir, derdi, koklandıkça colar.

Böyle bitkisel kanunlar vazettiği günlerden birinde, memurlardan biri dayanamıyarak:

— Kendi karısının üzerinde bütün erkeklerin burun izlerini bulabilirsiniz, diye iftira atmıştı, benim mübarek burnum da dahil tabii...

Hikâye böylece devam ediyor, olayın iki ucu bir türlü denk gelip, koca, karısının koynunda bir yabancı ikamet ederken odaya giremiyordu.

Zaten sarışın bebeğine rağmen hayat yoldaşına hiç bir burnun değmediğine emindi. Çünkü karısının bir sabah çiçeği kadar taze bir cildi vardı.

Takma dişlerini üzerine geçirdiği mahut azı dişi apse yapıp da muayenehanede o kötü hikâyeyi okumasaydı eşi mahalle bekârlarına cömertçe bağışlarda bulunmaya devam edecekti, her halde. Hikâyenin tesiriyle testisten ilk döndüğü gece eve kapı yerine balkon penceresinden girmeyi deneyince yatağına kurulup kendi pijamasını da sırtına geçirmiş olan delikanlı kaçacak yer bulamamıştı. Karısı ise:

— Ne getirdin kocacığım, diyeceği yerde, hırsızlar gibi eamdan girmeye utanmıyor musun, diye sormuştu!

O berbat hikâye yüzünden doğru yoldan çıkan koca başını önüne eğerek:

— Utanıyorum karıcığım, demiş, o günden sonra da çiçekler'in koklanmaları üzerine konferanslar vermekten vazgeçmişti.

Bir Noktacık

Sevgilimin bir fotoğrafinı çekmek için

Eğer sıvri aklının biri, yapacak başka hiçbir işi olmadığı için, telgraf denen mendebur mekanizmayı icat etmeseydi benim de başıma bu işler gelmiyecekti. İşte, ismini bile hatırlamak istemediğim o zat, kellere mahsus bir ilâç, imtihan-da kolay kopya çekmeğe yarayan bir âlet veya ıpsız uçurma gibi insaniyete çok daha yararlı şeyler varken bu lüzumsuz işe kafa yormuş, ben de bu yüzden bir adam öldürmeğe kalkışmışım.

Evet, adam öldürmeğe... Neyse ki iyi bir karavanacı olduğumdan ruhunu cenneme yollamak istediğim herifin kellesine nişan almama rağmen, kurşun zavalı bir sūrahiye isabet etmişti. Halbuki herifi temislemek, ancak sūrahiye nişan almamla kabildi. Bu taktik hatam yüzünden hayatını kurtaran ve ölümden ziyade cinayet istismarı gazetelerine mevzu olmaktan korkan adam, piştovlu elime sarılarak:

— Durun, diye inlemişti, bütün mesele bir nokta fazlalığından ileri geliyor. Ufacak bir nokta...

Ben de, bu yalvarmalardan fazla, ağızdan dolma silâhımla ikinci el ateş etme imkânının bulunmaması yüzünden, herifin hayatını bağışlamak azizliğini göstermiştim. Yoksa,

her ne pahasına olursa olsun o düzenbazın kafatasını parçalmağa hazırđım.

Bu sözlerimle beni azalı bir kastlı sanmayın... Ben Landru falan gibi mühim bir adam değildim. Sadece ilim aşkıyla edebiyat, tıp, iktisat fakültelerindeki şebeke istihkakını kullandıktan sonra, tekkeyi hukuka kurmuş basit bir talebeydim. Üç yıldır birinci sınıfta, adalet terazisi'nin gölgesine sığınmış, iusturandum in litem veya actio arbitraria gibi lâtince kelimeleri gevveliyerek pederden aylık koparıyordum.

Mektuplarımda Roma Hukukunun derinliğinden dem vurduğum vakit havaletleri daha şişkin yollayan peder, Bursada havlucuydu. El yüz kurutmak gibi faydalı bir işe yarayan havluculuğun, hürmete lâyık ve para getiren bir meslek olmasına rağmen babam, şu duvara asmaktan başka yerde kullanılmayan d'plomaların meraklısıydı.

Ben ise, duvara bir diplomadan çok çıplak bir kadın resmi iğnelemesini tercih eden bir adam olmama rağmen, gönderilen aylıkla dişisi bol bir evde pansiyon kalmak ve ders kitaplarının parasıyla da sevgililerime naylon çamaşırlar alabilmek fırsatını bulduğum için, yıllardır bıkip usanmadan tahsilime devam ediyordum.

Son sevg'im, yıldız olmak arzusuyla, amatör fotoğrafları basan mecmualara süzgün bakışlı resimler yollayan; «Masum Kız», «Hayal Perisi», «Bulunmaz Saadet» gibi rûmuzlarla muntazaman evlenme ilânlarına iştirak eden ve ip cambazları, soğanlı yumurta, bir de siyah ipek çoraplara merakı bulunan birinci sınıf bir hizmetçiydi. Elektrik sürürgesiyle çamaşır makinesiz yerlerde çalışmayan, dostuyla buluşacağı günlerde g'zlice hanımlarının ipek kilotlarını giyen ve kan koca arasında kıskançlık kavgası doğuran hizmetçilerden...

İşte o, bir gün, yanında gümüş çatal kaşıklar ve kösteğiyle beraber bir de altın saat olduğu halde, koruyucu kâna'larımın altında mesut bir hayat geçirmek düşünmesiyle bana kaçmıştı. Fakat ne bıçaklar, ne de köstek bizi ömrümüzün sonuna kadar geçindirecek kabiliyette değildi. Daha ayın ortasında parasızlık saadetimizin üstüne kara şemsiyesini dikmişti. Babama bir telgraf çekmekten başka çare yoktu.

Nezleli sesi ve sıfırlarıyla bize «Kuvvei Kalemîye., aşıl原因 edebiyat öğretmenimize methiyeler(!) savurarak, ucundan kan damlayan kalemime sarılmış, «DARDAYIM, PARA YOLLAYIN,, veciz telgrafnamesini yaratmıştım.

Bu sabah, o mendeburu öldürmeğe kalkışından bir saat önce, siyah çoraplarından başka, bir şey giymeğe lüzum görmeyen sevgilimin bir fotoğrafını çekmek için, sık sık ce-

**Gizlice hanımlarının ipek
kilotlarını giyen...**

reyan çarpan uydurma ısk tertibatını ayarlar ve gelecek paranın miktarını tahmin etmeğe, çabalar-ken kapı birden bire açılmıştı. Babam, kıyamet günü gelmiş gibi heyecanla elindeki kâğıdı uzatarak bir imtihan sorusu kadar münasebersiz bir sual sormuştu:

— Bu ne?

Gösterdiği telgraftı ve **«BAR-DAYIM, PARA YOLLAYIN,»** diye yazıyordu.

Bu ufak hata yüzünden meraklanarak bir baskın yapan babama, odanın ortasındaki çıplak kız izah etmek bir cebir problemi çözmek kadar zor gelmişti. Dağarcığımdaki bütün yalanları sıralamama rağmen, bu olay, pederi mali buharımı büsbütün arttıracak kararlar aldırmaya sevk etmişti. Yapacak tek çare kalmıştı, o da telgrafı çeken memuru öldürmekti.

Memursa:

— B bir çizgi üç nokta, D ise bir çizgi iki noktadır. Ufak bir hata... Alt tarafı bir noktacık; diye yalvararak bana mors alfabesi hakkında ders vermeğe kalkmıştı.

Ama ben bu yüzden ekonomik bir çöküntüye uğramış; sevgilim de çamaşır makineli ve üç oğullu yeni bir kapiye yollanmıştı.

V ı y M ö s y ö

Uzun bir boyu, alıkça bir suratı olduğu, elbiselerini de Bit pazarındaki kaçak Amerikan hurdalarından seçtiği için bütün yerli aile kızları onu Amerikalı sanarak cömertçe bağışlarda bulunuyorlardı.

Bir tanesi:

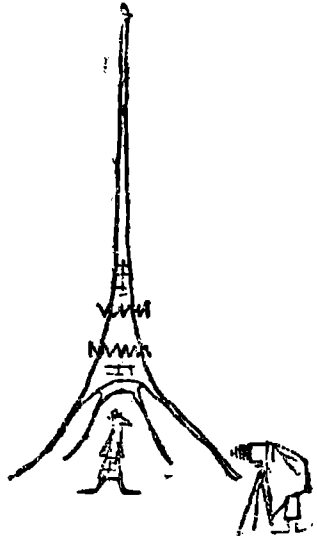
— Hey darling, dis is cami of Süleymaniye... Ay lav yu veri maç, demiş ve Süleymaniye'nin sağ minaresinin gölgesine sığınarak verdiği bilgiyle dudaklarına karşılık sigara istemişti.

Sigarası olsa kendi içecekti.

Edindiği tecrübelerle Türkiye'de yabancı turist olmaktan. sa Avrupa'da yerli turistlik yapmanın daha karlı olacağını hesaplamıştı. Çünkü burada yapacak hiç bir işi kalmamış, aile mezarlığı yükünü a'ıp mirası yenecek son amcarın kemikleri çürümüş; intihar etmek, bir partiye girmek veya jigololuk etmekten başka bütün kolay geçim yolları kapanmıştı.

İntiharı tatsız, parti dalkavukluğunu ağır bulduğundan çürük dişlerine en uygun iş olarak kadın parası yemeği seçmiş, karnını bir müddet bu meslekte doyurduktan sonra:

— Kadın parası mideyi bozmaz, diye tavsiyelerde bulunmağa başlamıştı. Fazla yememek ve üzerine karbonat içmek gırtlı ile dünyanın en besleyici gıdasıdır.

Her seyyah gibi Kyfella altında resim çektirmiş...

Bakır çalığı zeytinyağı, kokmuş bir balık nasıl dokunursa, geçkince bir kadın aynı tesiri yapmış,

— Ya beni alırsın, ya da paracıklarımı tükettiğin için seni mahkemeye veririm, tehdidini savurmuştu.

Bu tehdit ve sokak dilberlerinin kendini Amerikalı olarak yutmamağa başlamaları da ondaki seyahat fikrini desteklemişlerdi. Kıyıda köşede kalmış bir kaç enayiden karaborsa mal temini yalanıyla dolandırdığı yol parasını cebine yerleştirip, sakal uzatma ve pasaport işlerini tamamlayınca o da bir gün vapurun güvertesinden rıhtım-daki dalgın taze ere mendil sallama fırsatını bulmuştu.

Aşk şehri Paris...

Parise vatan her seyyah gibi Eyfel'in dibinde bir fotoğrafını çektirmiş, Fransızca'da almış dokuza kadar saymasını öğrenmiş ve bütçesinin darlığına rağmen yabancı milyonerlerin, tahtını kaybeden kral'ların ve uluslararası hırsızların gittikleri Hotel de la Ville'e yerleşmiş'ti.

Servetini, zengin bir adamın servetiyle birleştirerek ekonomik bir evlenme hayali kuran orta yaşlı bir dul, otel defterine «Prens İdris Rahmani» adını yazan bu sakallı genç gözüne kestirerek lazım gelen stratejik tedbirleri almış ve ilk iş olarak da kalçalarının çımdiklenmesine ses çıkartmayan oda hizmetçisinin «yağını kaydırıp ortaya kendi kalçalarını koymuştu. Zaten Prens sıfatı bütün Avrupa kadınlarının

Dudaklarına karşılık
algara istemişti

kalçalarını açan bir maymuncuk gibidir. İdris, Fransız di-

linde palavra kesmekten âcız olduğu için her lisanda konuşmasını bilen ellerine baş vurmuş, parmaklarını ateşli dulun yasak bölgelerinde dolaştırdıktan sonra altı milletin ağzıyla:

— Sizi seviyorum, demişti.

Dememiş olsaydı bile kadın, nikâh dairesine onunla gitmeğe karar vermişti bile. Ona albümlerini, geyik avı-da boy-nuzları ağaca takılarak ölen rahmetli kocası Kont de Michaut'nun ve malikânesinin resimleriyle çek defterini göstermişti. Ateşi kadar hesabi da kuvvetli olan bu dula gösterdiği şeyler kâfi gelmeyince son koz olarak çantasındaki Selimiye Kıslası'nın resmini çıkararak:

— İşte benim şatom, demişti.

Kadın, rahmetli Kontun malikânesinden daha büyük olan bu binayı görünce etli dudaklarını uzatarak:

— Viy Mösyö!.. cevabını vermişti.

Ve bu evet de Prens İdris'in istikbalini kurtarmıştı.

Piknik

(5 A) nın yarı akıllı öğrencileri

Tarih kitaplarına girmek isteyen kişiler, eğer ilerde bu yaptıklarını ezberlemek zorunda kalacak öğrencilerin çektikleri sıkıntıları hesaplasalar herhalde daha az hâl karıştırırlardı. Meydan savaşlarına adları kolay bölgelerde girer, çarpışık işler yapmaz, padişahsa tahtta çok fazla oturup ders kitabına bir kaç isim az yazdırır, kısacası insafli davranırlardı.

Tarih yaratanların bu düşüncesizliği, öğretmenin not defterine yuvarlak çizmek merakı ve bahar birleşince, ilenin azılı 5 A öğrencileri okul kapısında toplanmış, isyan hazırlıyorlardı. Kopya Halli:

— Bu güneşli havada tarih yazılısı mı olurmuş be, dedi? Giren hıyardır.

Kapı önündekiler, bu batonik itham olmasa bile girmeye niyetli değillerdi. Keneset İbrahim:

— Ama içerdeki Lângalılar nolacak, diye sordu? Hiç birimiz gitmezsek dokunamazlar ama yarımız asar, yarımız asamazsak kötü...

Okula dalmak akılsızlığını gösteren zavallıları, hıyarlıktan kurtarmak insani düşüncesiyle, Keneset İbrahim:

— Ben girer çıkarırım onları, dedi.

— Kapıdan bırakmazlar.

— Duvar sağ olsun.

Beş dakika geçmeden, uzun ömürlülüğü dilenen yüksek duvardan 5 A'nın yarı akıllı öğrencileri aşağı kaymakta dırlar... Hatta tarihteki derin bilgisi yüzünden kendine (Mezarlık Tarifesi) adı takılan Nejat bile... Dayak tehlikesiyle ilk defa okuldan kaçan Nejata:

— İftihar listelerine abone olmak iş değil, biraz da hayatı görmek lazım, diye tavsiyede bulunduktan sonra, yapılacak iş hakkında konuşma başladı. Taylor Necdet:

— Sinemaya gideriz, dedi.

— Yuh, be, karga bok yemeden sinema mı olurmuş? Bu havada piknik yapılır.

Bilmeyenlere pikniğin lûgat mânası belirtildi, nihayet Gülhanede karar kılındı.

— Hizmetçilerle çingeneler de geliyorlar, dedi biri.

Bu lâf üzerine ısıklar öttürüldü ve çingenelerin dinî mahzurları belirtildi:

— Çingene oldu mu tuğla eriyinceye kadar hamamda... Hâfız Şahabı dinleyen yoktu:

— Boş ver lan, dediler, tuğlayı asit sülfürikte eritiriz.

— H₂ SO₄.

Tehlike, formüllerle de kaldırılınca kafile yola koyuldu.

Tarihten kaçmanın zevkiyle coşan çocuklara Ressam Hidayet:

— Korkmayın be, diyordu, mazeret kâğıtlarındaki vellerinizin imzalarını ben atarım.

Sultanahmedin oralardan geçerken, dikilitaş hakkında ilmi konuşmalar yapıldı. Bir tanesi taştan çağrışım yaparak cinsî bahislere geçti. Bütün kadınların kulakları çınlatıldı. Parka yaklaşınca:

— İçkisiz piknik olmaz, dedi İspirto Ahmet.

Çantalara ucuz şaraplar dolduruldu.

Ağaçların aralarına dalınca her birinde okulun lüzumsuzluğu hakkında parlak fikirler belirdi

— Kitaplarda iş yok denildi, pratik olmak lazım.

Gözcü:

— Yuuuh, kalçalara bakın, dedi.

Kristof Kolomb'un gemisinde (Kara göründü) lâfına yakın bir sevinç uyandırdı bu söz. Tarihe karşı borçlarına ödemiş olmak için:

— Katerina kalçası, dediler.

Hadi kafesliyelim şunu.

Kafes tertibatı alınıp bu işi becerecek bir baltacı seçildi.

Baltacı:

— Su koyuvermek yok, dedi, ben yalnız gideceğim. Siz sizin şuralara, yoksa kuş ürker.

Kuş, izini neferlerin köylelerinden gelen paracıklarıyla yaşayan masum bir genç kadındı. Baltacı utanarak yaklaştı:

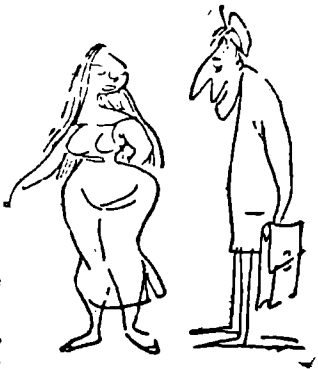
— Saat kaç acaba, diye sordu.

Öğrencilerden ağız yanan, bir keresinde de oud-iyerini çaldıran taze, delikanlıya:

— Git de anana sor, tavsiyesinde bulundu Baltacı arkadaşlarının yanına dönüp:

— İş var ama korkuyor, dedi, akşama buluşacağız.

Ve piknik ekibi ümitle parkın içine doğru yayılmağa başladı...

Git de anana sor..

N a m u s

Rüknettin Bey muhterem, h m de iki kere iki dört kadar kesin muhteremlikte bir adamdı. Resm  günlerde taktığı bir madalyası, karnında yalnız kendine alt çocuklar yetiştiren bir karısı ve atılan  teberiyi aport edince geri getiren bir k peğı vardı. Bunlardan başka iftihar ettiğı dördüncü şey de kızıydı. Ondan g  s n  gere gere: (Kerime ma allah bir g l kadar masumdur) diye bahsederdi.

Bir gün, tesadüf karşılarına  i ek meraklısı bir delikanlı çıkardı. Delikanlı aslında  i e e mi e e aldırır takımından değıldi, ama R knettin Beyin iftihar kaynağı kızcağızına, yani masum g l'e aklı takılmı tı. Arkada larına:

— Pansiyon kaldığım yerin karşısında nefis bir parça oturuyor, demişti!... Biraz aptalca ama i  var.

Emniyeti seven dostlarından biri:

— İ i bırak da a abeysi, bel lısı filân var mı, onu söyle?.. diye sormuştu.

— Sadece bayılmı ım..

Yok... Olsa bile kız bana öyle yeşilleniyor ki, her şeyi göze alırım.

Sonra uzun uzadıya tazeciğin nasıl yeşillendiğini tarif etmiş, mendil şifresiyle sararıp solduğunu bildirişini anlatmış, yanıp tutuştuğunu söylemişti.

Dostu:

— Madem öyle elini çabuk tut, diye akıl vermişti, yoksa kızcağız ya solarak kurur, ya da yanarak kül olur.

Delikanlı da tavsiyeyi dinlemiş, kız kurumak ve kül olmaktan kurtarmıştı.

Bu dertlerden kurtulma kızın kalbine su serpmesine rağmen karnına yaramamıştı. Bir bâkire karnının sebepsiz şişmesini pedere anlatmak kolay değildi. Üstelik pek saf olan tazeciğin bu hususta Meryem Ana kadar açıkgozlülüğü de yoktu...

— Sevgilim, diye dert yanmıştı delikanlıya, artık iki canlım, ne yapayım?

Delikanlı, kızcağızın canını ikiyle çarpıncaya kadar öyle mektuplar karalamış, aşkı hakkında ruhlı, hisli, ölümlü kelimelerle dolu öyle palavralar atmıştı ki, cömert vaadleri işittikten sonra hazinesi üzerinde hasıslık yapmağa masumenin gönlü bir türlü razı olmamıştı.

Bu temiz azk, gizlenemiycek bir karın meydana getirince masum gül; delikanlıdan:

— Seni babandan istiyeyim, nikâh kağıtlarımın astıralım, demesini beklemişti.

Delikanlı ise:

— Merdivenden düşer, yahut yüksek bir yerden atarsan mesele hallolur, tavsiyesinde bulunmuştu.

Arkadaşlarına da:

— Başımız belâda, bizim yosmanın orta katta misafir var, demişti.

Rûknettin Bey, bu misafir meselesinin alelâde bir şaşkınlık olmadığını hissedince, karısının beşbiryerdelerini korumak için yıllardır yatağının başı ucunda eksik etmediği tarihi tabancasına yapışmış:

— Bu lekeyi ancak silâh temizler, demişti.

Halbuki silâh değil namus, en uzak zeytinyağı lekesini bile

temizlemekten âcız bir haldeydi. Kabzasıyla vurulmadıktan sonra bir sinek dahi öldüremiyecek tabancanın namlusunu gülmeye kadar masum kerimesinin altına dayayarak:

— Anlat, demişti, yoksa vururum. Evden dışarı adım atmazken o itle nasıl tanıştın?

Soğuk namluyu burnunun ucuna yönelmiş gören suçlu:

— Bobi, diye işi köpeğe yıkmaya kalkmıştı, bizim Bobi var ya mektupları o getirdi.

Baba:

— Ya şu karnının rezaleti?.. Oğlunun içindekini de mi Bobi getirdi?..

— Ramazanı şerifte, sizin teraviye gittiğiniz akşamlar...

Rüknett'in Bey tetiğe asıldı. Silahtan gösterişine yakışmıyacak (tık) diye bir ses çıktı. Bu tık sesi kızının öbür dünyaya gitmesine ye-meyip, sadece bayılmasına sebep olunca, ihtiyar adam bahçe-ye koşarak aile şerefini Bobinin üzerinde temizledi.

Artık Rüknett'in Bey ne çok muhterem bir adam, ne de el değ-medik bir kızın babası... Üstelik (Aport) denince atılan taşları geri getiren köpeği de yok.

Bunların yerine bir torunu var. «Ağucuk diyen, ağlamak için herkesin uyumasını bekleyen, işe saatlerini kucağa aldığı zamanı göre ayarlayan bir torun...

Bir torun ki...

Rüknett'in Beyin İftihar kaynağı kızcağızı

Hizmetçi

Ahmet

Temsil kolunun jönü:

— Sinemaya götürdük diye allesi olacak zurna kafa tuttu bana, dedi.

Sonra sinemada ceketiyle bacaklarını örterek ne gibi işler karıştırdığını anlattı.

— Şekspir'de iş yok, dedi başkan.

Edebiyat dersinde iyi notlar aldığı için ismini ve eserlerini ezberlediği yazarların büyük olduklarını sanan Füzûzan:

— Haltetmeyin, diye itiraz etti. Yarış atlarından Torta neyse, piyes yazarlarından da Şekspir odur.

Ben de kültürümü göstermek isteyen her enayi gibi:

— Romeo Jülyet, onun eseridir, diye lâfa karıştım .

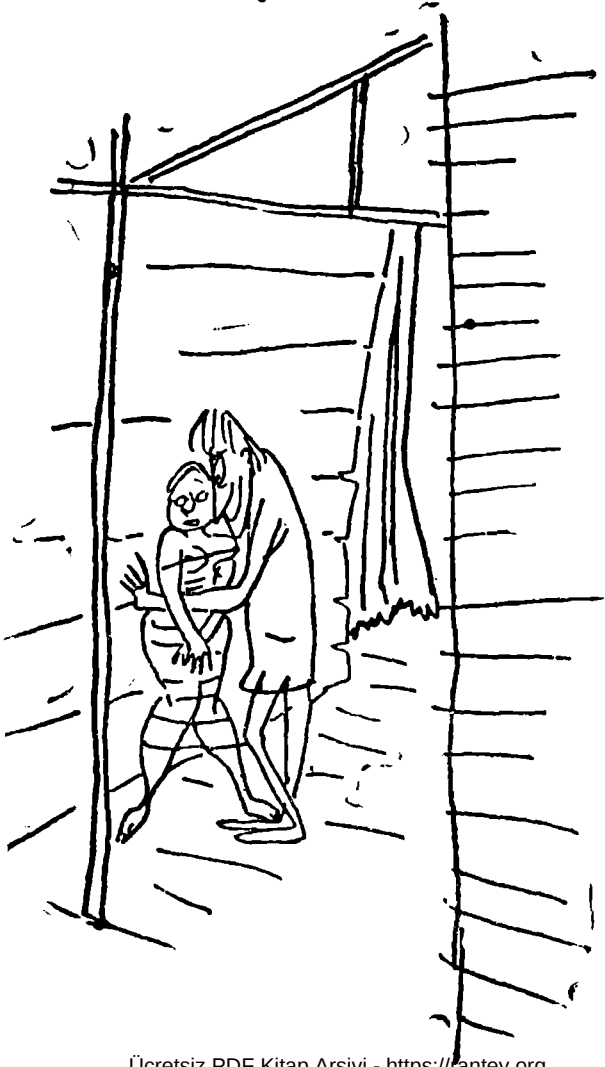
— Sen boyundan büyük işlere karışma, dediler.

Uzun boylu olmama rağmen sustum.

Oynanacak piyeslerin listesi okundukça, iş olmayan yazarların sayıları da yükseldi. Orhon:

— Bu inekler, dedi, bir piyes kaleme alırlarken hiç kafalarını işletmezler mi acaba? Bir esere bu kadar çok karı doldurmanın âlemi var mı yani?..

Pek konuşma hakkı verilmediği için, ben, habire illerde tanınmış bir muharrir olursam hiç bir temsil topluluğunun sıkıntı çekmeyeceği, sırf erkeklerle dolu piyesler kaleme almayı düşünürdüm. Baba olacak, anne ölmüş bulunacak, bir

sürü oğul, kız çocuk yok... Böyle bir şahesere dört elle sarılmıyacak bir temsil kolu tasavvur edemiyordum. Başkan:

— Ne halt edeceğiz? diye sordu. Kadınsız piyes yok.

— Süheylâ var ya, dedi biri...

Süheylâ vardı ama ne Süheylâydı. Bir piyeste ancak kuş arkasında oynayabilecek büyük bir kabiliyetli kızcağız.

— Kız kekeme ama, diye devam etti, bir çilt var, kadife.

Çapkınlıktan çok sanat ateşiyle yanan başkan:

— Seyirciye ne kadifelîğinden, dedi. Kıza mühim bir rol veremeyiz ki...

Tekrar piyesler karıştırılmaya, fazla kadın kullanan yazarlara küfürler yağdırılmaya başlandı:

— Halayı dayı yaparız, ortanca kız Hüseyin oynar...

Hüseyin diretti:

— Ben artık kız mız olmam...

— Olursun bal gibi... Parlaklıktan yana senin eline su dökecek az kız çıkar.

Arkadan bir parlaklık münakaşası başladı. Ben parlıyorum, sen parlaksın, baban parlak... Kimse bu sıfatı üzerine alınamadı.

Ciddiyet bakımından bir demir egesi kadar şahsiyet sahibi olan başkan:

— Arkadaşlar, diye bağırdı, böyle dalga geçersek hiç bir iş yapamayız. Biz buraya bir sanat gayesi için toplandık. Mutlaka bir piyes hazırlayacağız. İtiraz eden arabasını çeker.

Sahneye çıkmanın mahalledeki kızlar üzerinde bıraktığı derin izi bilen sanatkarlardan hiç biri arabalarını çekmeğe yanaşmayınca rol tevziatı yeniden başladı:

— İtiraz yok... Ortanca kız Hüseyin oynayacak. Anneye pek lüzum yok piyeste. Onun lakırdılarını öbür şahıslara tahsis ederiz.

— Ya misafir gelen kadın?

— Gelmeyiversin yahu... Onu büsbütün çıkarmak lâım.

— Eh, karılar tükenince iş kolaylaşıyor. Yahu memlekette bir sürü kız varken sahneye çıkacak kız neden bulunmaz, anlamam?..

— Sizin gibi itlerin arasına hangi kız gelir ki?.. Neclâ'ya ne oldu, hepiniz hallenmeye kalktınız.

Bütün üyelerin namusuna dokunan bu hallenme iftirasının bastırılmasından sonra mesele piyesin son dışısına dayandı. Başkan:

— Geriye bir hizmetçi kaldı, deyince bütün başlar Ahmed'e döndü.

Şimdiye kadarki uşaka çevrilen bütün hizmetçi rollerini büyük bir başarıyla oynayan Ahmet:

— Bana bakın, dedi, ben temiz aile çocuğuyum. Babam, bir daha uşak rolüne çıkarsam evden kovacağını söyledi... Uşaklar yüzünden sokakta kalmaya hiç de niyetim yok.

Bu tehlike karşısında, rolü uşak yerine makyajla doğrudan doğruya hizmetçi olarak oynarsa, değil babası, mezardan hortlayıp dedesi gelse gene de farkedemiyeceğine elbirliğiyle inandırıldı.

Ben kuvvetli makyaj yaparım diyen dekoratörün kalın parıltılarına rağmen zavallı çocuk oynadığımız acıklı eseri komediye döndürdü. Seyirci o kadar güldü ki o günden sonra temsil kolu halka komedi beğendiremez oldu. Çocukcağızın adı da Hizmetçi Ahmet kaldı.

Z a m

Çocuklar arkasından horozcu diye ağııyorlardı

Bir Alman generali kadar fiyakalı kasketini kafasına otur-
tup aynandan karşısına geçtiği zaman sırlı oam ona:

— İşte İhsan Efendi, şimdi adama benzedin, demişti.
Üstelik romatizmalarına birebir gelecek bir kilot panta-
lon ve sürüyle cepleri olan bir de ceket vermişlerdi. Gerçi
kumaşın rengi azıcık acayıptı ve onu çöpçülük mesleğine in-
tısap etmişe benzetiyordu ama o, böyle bir zanna kapıla-
na derhal kaşlarını çatarak:

— Yok efendim, ne münasebet, ben fabrikanın itfaiye
âmiri oldum, diye itiraz ediyordu.

Daha evvel, müşabirlik, kesekâğıçılık, okul önlerinde ho-
roz şekerciliği gibi önemli mesleklerde bulunduktan sonra,
karısının çamaşırlarını yıkadığı bir beyefendi tarafından ve-
rilen mektupla bu vazifeye tayin olmuştu.

Gerçi yeni iş hakkındaki bilgisi sobadaki odunları çömleğe
bastırmak veya marsık söndürmekten öteye geçmiyordu ama
tavsiye mektubunu yazan zat, çamaşırlarının kirlerinden de
anlaşılacağı gibi hatırı sayılır bir adamdı ve mektup yazılan
fabrikada da itfaiye âmirliğinden başka münhal yer yoktu.

Basuru tutmadığı zamanlar gayet uysal bir adam olan

İhsan Efendi bu âmirlik sıfatını kazandıktan sonra bir başka olmuştı. Evde:

— Hanım, hanım kendine gel, demeğe başlamıştı. Karşında koskoca bir itfaiye âmiri var, boru değil anlıyor musun?

Bu izahat üzerine karısı, onun boru olmadığı hakkında aydınlatıldığı için biraz toparlanıyordu. Evde her kibrit yakılışında, yangın ve zararları hakkında uzun uzadıya konferanslar dinlemeğe mecbur kalan kadıncağz kodasının bu derin bilgisinden gurur duymakla beraber kesekâğıtçılık devrelerini de aramıyor değildi.

Lâğım temizleme hususundaki tavsiyeleri ve Hazreti Muhammedin hayatı hakkındaki derin bilgisiyle mahalleli arasında zaten üstün bir mevkie sahip bulunan İhsan Efendi bu yeni işiyle bir kat daha vukarı çıkmıştı. İtibar gırlaydı. Yalnız vaktiyle kendilerine horoz şekeri sattığı yumurcakla... yeni vâzifesinin ehemmiyetini bir türlü kavrayamıyarak arkasında (Horozcu) diye bağırsıyorlardı. O kargacık burnacık rakamlarla dolup borç defterini açtığı zaman bakkala da yangın hakkında söylenen sözler tesir etmiyordu. O sadece:

— Canım İhsan Efendi, yangını bırak bir yana, tutuş'u mu bir yer, dökersin bir teneke su söner... Sen asıl şu hesaba bak... Geçen aydan da kalmıştı 19 lira...

Hortumlar hakkında palavralar savurmak, Sırık Osman ile İnek Hamdiye emirler yağdırmak ve yangın kovalarına işeyen işçileri tehdit etmek iyiydi, hoştu, költük kabartıcı şeylerdi ama şu bakkal bütün işi berbat ediyordu. Geçim zorluğu ve aldığı maaş hakkında tesirli bir takım cümleler tasarladıktan sonra, bir gün müdürün karşısına dikildi.

Kızı da âdetlerini görmeğe başlamıştı.

Ona karısından, bakkaldan çakkaldan, soğan fiyatlarından, çoraplarındaki yamalardan, hattâ hattâ gıdasızlık yüzünden kızının âdet görmemesinden bahsetti. Soğan fiyatı bahsine kadar büyük bir alâkasızlıkla dinleyen müdür, iş âdet gecikmesi kısmına gelince biraz canlandı ve başına aynı hal gelen daktilosunu düşündü. (Eğer hakikaten hâmile ise yandık) diye aklından geçti ve:

— İyi hoş amma İhsan Efendi, maaşa zam için hiç olmazsa biraz faaliyet göstermeli. Halbuki sizin iş sinek avlamak. Sabahtan akşama kadar yan gelip oturuyorsunuz. Zam hakkettirecek bir faaliyetiniz yok.

Bu haklı lâkırdılar karşısında geri geri hürmetli adımlarla dışarı çıkan İhsan Efendi, dosdoğru bakkala giderek durumu noktası noktasına anlattı ve biraz sabretmesini söyledi. Bakkal gene o mendebur defterini açarak bir Çanakka-le saksısına benzeyen kafasını önüne eğdi. Yağa sabuna hile katmasını, terazî ayarını bozmayı bildiği kadar ülsere ilâç, mayasıla merhem, kısır kadınlara haplar yapmasını da

beceren, ev sahipleri tarafından kapı dışarı edilmek istenem
kıracılara hukuki dersler veren akıllı bir adam olan bakkal:

— Herif haklı, dedi, haybeden para aldığın yetmiyor-
muş gibi bir de zam yapacak değil ya...

— E canım, benim bunda kabahatim ne? Yangın çıkma-
yorsa ben ne yapayım?

— Ne yapacaksın, yangını sen çıkarır, sonra da söndü-
rürsün...

İhsan Efendiye önce saçma gibi görünen bu fikir borç-
lar arttıkçı mantıklı gelmeğe başladı. Ve ilk olarak hurda
malzemenin bulunduğu binaya bir kibrit savurmakla işe
başladı. İtfaiye erleri de kendisi gibi bu işin kurdu oldukları
için bina ancak temeline kadar yandıktan sonra söndürüle-
bildi. Yangın hakikaten seyrine doyum olmayacak kadar en-
fes oldu. İhsan Efendi, bakkalın tavsiyelerine uyarak öyle
hareketlerde bulundu ki bütün görenler onu takdir etmek-
ten kendilerini alamadılar. Bir aru kendi kahramanlığına
kendisi de inanarak alevlere hayli yaklaştıysa da sıcaklık ak-
lını başına getirdi ve orasını burasını yırtıp, yüzünü islettik-
ten sonra müdürün karşısına çıktı. Bütün diğer emsali gibi
fazla zeki olan müdür:

— Fabrikayı büyük bir zarardan kurtardınız, şimdi zam
hakkinizdir, dedi.

Artık İhsan Efendiye diycek yoktu. Hakikaten kahraman
olmuştu. Çocuklar bile olanı duymuş, (Horozcu) diye bağır-
mayı bırakmışlardı. Bakkal eskisi gibi somurtmuyordu art-
tık Kızı da âdetlerini muntazam görüyordu. Lâkin İhsan
Efendinin akli bir radyoya takılmıştı. İlk zamanda bir -tane
alacaktı. Yeni zarf için de fabrikada yakılmaya müsait kı-
sım aramaya koyuldu. Bu işin tabyasını yapan bakkal:

— Eğer dediğim gibi yaparsan, maaşın müdürünküne
bile geçer, diyordu.

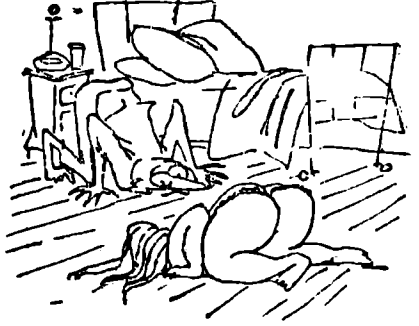
— Ama o zamana kadar da fabrikanın kırıntısı bile
kalmaz.

Planına itiraz edilmesine kızan bakkal:

— Sen alacağın zamma bak be budala, dedi; fabrika ka-
mış, ka'mamış sana ne...

Ve bir yandan akıl verirken bir yandan da muhtarın kı-
zına ıshal ilacı yapmaya koyuldu.

Natrius Kolombus

Sus da içti'im

Natrius Kolombus nasıl baklagillerin farklı bir koluysa Bayan Nesrin de istisnai bir daktiloydu. Lakin daktilo olmasına rağmen yazı makinesi kullanmasını bilir ve patronun kucacı yerine sandalyeye otururdu. Üstelik de nanusluydu.

Elektrik süpürgesi, pomponlu terlik ve hamallara zaafı olmasına rağmen tahtakurularıyla edebiyat münekk tlerine hıncı vardı. Tahtakuruları talı beyaz teninde kırmızı izler bırakır, müne'kitler ise Esat Mahmutvarı roma-ları (Daktilo kızların beğendikleri o adı eserler) diye tarif ederlerdi. Espri yapmak için bütün daktiloları lekeleyen münekkitletlerden başka, meslekdaşlarını açık s'çık hikâyelerle mizahi yazılara kahraman olarak alan budala muharrirlere de kızardı. Halbuki küçü'k kütüphanesi bir uyku ensitüsü gibi en sıkıcı klâsik eserlerle doluydu. Kültürlü olduğunu anlasınlar diye yanında Voltaire'nin bir kitabını taşırdı. Okusa da bir şey anlayamayacağını bildiği için tek satırına dahi göz atmamıştı. Kitabı açar ve insanı, park zamparalarına muhtaç bırakmıyacak dayanıklı bir koca hayali kurardı.

Velhasılı kelâm (Natrius Kolombus gibi bir daktiloydu.)

Muharrir yazısının burasında:

— Natrius Kolombus, diye mırıldandı

Yatağında uyuklayan karısı sordu:

— Bir şey mi söyledin?

— Hayır.

Kadın yastıkta soğuk bir taraf arayarak yüzünü dayadı.

— Söylediğin isim Neclânın kaçak getirdiği koku mu?

Muharrir onun dağınık saçlarına arzuyla bakarak:

— Hayır. dedi, ne koku, ne de başka bir şey... Uydurma bir

kelime... Hikâyede kullandım.

Karısı:

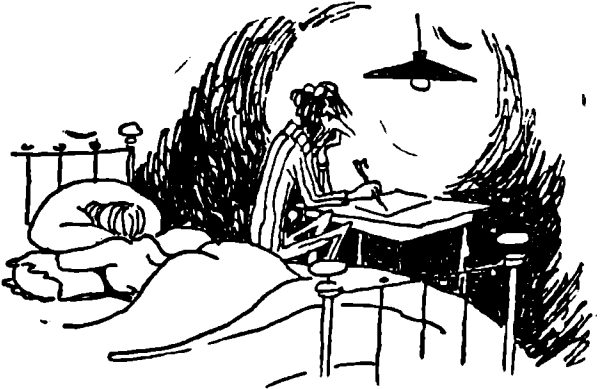
— Sen de doğru bir şey yazamazsın ki zaten, diye mırdandı; bari şu sütüyenimi çözüversene, fena halde sıkıyor.

Vaktiyle, sinemada bir tek göğüs sıkıştırma banasına eline Demokles'in kılıcından farksız bir çuvaldız yemesine rağmen şimdi, kendine hüsnûnive le arzolunan ve bir ineğinki kadar kocaman iki memeyi, nazlanarak:

— Görüyorsun ki yazıyorum, diye reddetti

Kadın, sokakta erkekleri bir sürü teşbih ve ısıklara sevkeden süthaneleriyle başbaşa kaldı ve ters iliklenmiş düğmeyi çözmek için, kolu arkasında, sakatlığı sahte dilenciler gibi bir poz takındı. Hıncını almak maksadıyla:

— Şu kadın romancılar kadar bile olamıyorsun, dedi.

İki damla göz yaşı dahi akıttıramadıktan sonra yazmışsın kaç para eder?..

Erkekliğiyle yazılarına söz edilmesine tahammül edemiyen muharrir, her hakkın koca gibi içinden (sersem karı) diye söylendi ve şu kadına bir zamanlar (Meleklerin Kırılışı) diye mektuplar karalamam için mutlaka eşek olmalıymışım, dedi. Karısı, bir felâket olmuşcasına acıklı bir sesle bağırdı:

— Koptu...

Koca hafifçe mırıldandı:

— Kafan kopsun.

— Senin yüzünden koptu işte. Neymiş yazı yazıyormuş.

Memeler bir hapishane kaçkını sabırsızlığıyla fırladılar. Kenarlarında kelepçelerinin kırmızı izleri vardı.

— Bir sutiye parasını bile karşılamadıktan sonra yazmanın ne mânası kalır?

Muharrir:

— Sen edebiyata çamur atacağına şu küp kulıklı göğüslerinin bir çaresine bak; diye bağırdı. Eğer kopmamasını istiyorsan onlara un çuvalı tak, sutiye değil.

Kavga, kazak kocanın kafasında, büfe aleyhinde patlamak üzereydi. Kadın, bilhassa tabak çanak uçuladıktan sonra büfeyi mühimmat deposu haline getirmişti. O iktisadiyatı yabana atmayan bir muharipti. Hele cephaneyi, ikinci dünya harbinden önceki gibi kocasının pantolon v.s. eskilerinden tedariklemeğe başlayalıdan beri hassasiyeti artmış ve kavgaya sebep olabilecek kabahatlerin sayısını da çoğaltmıştı.

Askeri durumun vahametline rağmen muharrir, romanlardaki uydurma kahramanlar tavrıyla beklenmedik bir cesaret gösterdi, ve:

— Boş yere tatlı canınızı yormayınız karıcığım, dedi, zira büfenin anahtarı cebimde. Sonra, kıymetli fukat fakir bütçemizde doktor parasına ait fasılda 47 senelik ufak bir açık var. Zira kafatasımı tamir için hayli masrafta bulunduk.

Kadın, sevgili kocasının bir bant tarlası haline gelmiş muhterem kafasına baktı ve (gözyaşı bombalarıyla yarışabilen dışı romancılarımızın acıklı lisanıyla söylemeğe kalkarsak) yaptıklarına nadim oldu. Çünkü kocasının gramer kaideleri, üslup ve tesbihlerle dolu başı, bunca gayretine rağmen ufak tefek hasarla kurtulmuş, en sağlam Çekoslovak

personelleriyle bile kayda değer bir kırk elde edememişti.

İdeal zevce, sutiyeinin açtığı kızarmış vâdiyi kaşıyarak:

— Bu yeni yazarlara tevekkeli değil odun kafalı dememişler, diye aklından geçirdi ve bir daha sefere büyük kayak tabağıyla çorba kâsesini denemeğe karar verdi.

Hikâyenin asıl muharriri sanki mühim bir iş yapmış gibi:

— Hikâye içinde hikâye yazıyorum, dedi.

Birinci sınıf bir montofon ineğirideki kadar üstün bir zekâya sahip olan karısı anlamış tavrı takınarak sırttı ve:

— Çok mükemmel kocacığım, cevabını verdi, zaten sen bir dâhisin...

Dâhi, kalın barsağından hava yolladıktan sonra rahatlayarak bir (Ooooh!) çekti. Bütün eşeklerin yellendikleri zaman yaptıkları gibi bu münasebetsizliği üstün Alman ırkının muâşeret kaidelerine ve Dr. Dochet'nin kitabına yükledi.

— Evvelâ namuslu bir daktiloya alt bir hikâye yazıyordum, sonra o hikâyeyi yazanın kavgacı karısını işe soktum...

Karısı sordu:

— Yani daktiloyle o kadını mı kavga ettirdin?

Bu hikâyenin, karısından tek defa bile dayak yememiş olan hakiki yazarı, tabakları yalnız bulaşık yalağında kıran sevgili karısının yanına giderek eserini izaha başladı.

Hayat yoldaşının bir sovan zarı kadar ince olan kafatasına, hikâyenin çatısını sokmak için dolambaçlı yollarda dolaştığı ve bunda tam muvaffak olduğunu sandığı bir sırada kadın:

— Elektrik 39 kilovat geldi, diye uyukulu bir sesle mırıldandı. Lambayı kapa da öyle anlat. Ben karanlıkta da anlarım nonoşum...

Nonoş, kendi icadı ve hiç bir elektrik mühendisinin. hatâ mucit Edison hortlarsa onun bile halledemiyeceği karışık bir kordon tertibatı arasında düğmeyi bularak bastı. Karısının güneş ışığında bile laf girmeyen beynine karanlıkta hitap etmenin yersizliğini düşünerek kolunu uzattı. Kadın:

— Ensemî ısırma, dedi, dişlerinin yeri kalıyor. İstersen sırtımı dişle...

Muharrir, pirzolalara doğru yöneldi. Natrius Kolombus ve koca memeli belâlı unutuldu. Odanın karanlık tavanında karısının:

— Yamyam kocacığım, di-
yen şakrak sesi çınlamaya baş-
ladı. Artık edebiyat bitmiş, üst
kattaki kiracıların Hint fakir-
leri gibi kulakları yere dayalı,
tepe üstü durarak radyo tava-
nik temsil dinleme saati gel-
mişti.

Kiracının karısı mırılda-
dı:

— Bak elâleme, karısını yi-
yecek g'bi seviyor, kızı parçala-
yacak neredeyse.

Hormobin kutuları koleksi-
yoncusu koca, küçümseyen bir
sesle izah etti:

— Açlıktan o ha-ım, aç-
lıktan. Herif muharrir, et yü-
zü gördüğü yok ki...

Kadın:

— Sus, dâdi, sus da iş'telim. Aç maç ama senin gibi mi-
kın değil. Bak şimdi de başka tarafları dişlemeğe başladı. Ge-
vezelik edeceğine kula- ver.

Ve üst kat derin bir sessizliğe büründü.

Dayanıklı bir koca hayâli...

Kelepir

Çamaşır makinesi, elektrik süpürgesi veya düdüklü tencereyi icat eden fen adamlarının alın terlerine en ufak bir hürmet dahi göstermeyen hanım:

— Ben hizmetçisiz yapamam, diye ayak diredi.

kurtulamıyan bey de aynı fikirdeydi. Çünkü dikkat etmişti,

Evini bu gibi ıvır zıvırla doldurduğunda, ben başı dersten

ne zaman eve işten yorgun dönerse, mutlaka süpürge ta

hakkında yığıp (şunu tamir ediver) derlerdi. Çamaşır makinesinin sıkma tertibatı, böhçaların dibine dâri ekelden beri çamaşır yıkamayı da ona yüklemişlerdi. Bütün bunlar ye'miyormuş gibi ne düdüklü tencerenin çıldıklayacak bir buldu. ne de elektrik süpürgesinin öpülecek ensesi vardı.

Aslına bakılırsa bey, hizmetçiye hanımdan daha fazla ihtiyaç duyuyordu.

Kayınvaldi ise, bu meselede kendini ilgilendiren hiç bir cihet olmadığı halde, sırf kaynanalık sıfatına hak kazanmak için itiraz ediyor:

— Bunca zırlıtının taksitlerini ödemek için evlâdımın canı çıktı. Hizmetçi neye lazım artık, diyor.

İki tarafı, te'dlislerini, mesleğe yeni atılmış bir hâkim ciddi etiyile tetkik eden beyefendinin afalet tera'zinde, arasının çenesinden dökülen milyonla mantıklı se-

Karısının ayın on dördü kadar yuvarlak kalçalarına rağmen...

bebe karzılık. karısının ayın on dördü kadar yuvarlak kalçaları ağır bastırdı ve eve bir yardımcı alınması kararına varıldı

Geçimini evlerden hizmetçi ayartmakla temin eden,

mesleğinin erbabı bir tellâî, onlara, iyi bir fiyat verdikleri takdirde kapı kapı dolaşmamış dışarıklı bir kadın getireceğini vaadetti. Bu hizmetçi buhranı sırasında, tellâîin tekliflerini kabul etmekten başka çare olmadığı için kesenin ağzını açtılar. Adam da vaadini yerine getirmekte gecikmeden, suratı haşlanmış istakoz rengine bir kadınla çıkageldi.

— İşte, dedi; aramakla bulunmaz bir hint kumaşa... Hani emin olun bu işi başkasına yapmazdım. Sırf size kanım ısındığı için yapıyorum. Hiç çekinmeden şunu söyleyebilirim ki bizim meslekte bu kalite malları bulacak benden başka kabadayı varsa alnını karışlarım. Maşallah domuz gibi sağlamdır, hırsızlık bilmez, ismi de Gülsümdür. Bu kelepiri kaçırsanız hayatınızın sonuna kadar yanarsınız.

Ve daha bir hayli palavra arasında beyin kulağına (Hes

Gönlere ahenini hamama sektular

işe de gelir ha) kaydıyla yeni bir bahşış kopardıktan sonra gitti...

Fennin süpürgelerinin, şusunun busunun rakibesi, başlangıçta evin işini arttırmaktan başka işe yaramadı. Nâzenini temizleyebilmek için günlerce üstüste hamama soktular. Fakat para etmedi. Nihayet hanım, bu temizleme işine eğer hizzat kendi eliyle girilmezse, bir bit fabrikasını andıran hizmetçinin ortalığı haşarat istikâsına uğratacağını anladığından kolları sıvadı. İmha plânından sonra, eski entarilerin devri muamelesi başladı. Az buçuk âdâbı muâşeret ve biraz da topuklu ayakkabı giyme taliminden sonra eş dost:

— Aman ne talih, bu zamanda hizmetçi bulmak âdeta piyango sayılır, demeğe başladılar.

Bu piyango hamma değilse bile beye çarpmış sayılırdı. Zira hizmetçi geleli den beri barsaklarında bir ârıza belirmiş, zavallı adamcağız gece yarıları tatlı uykusundan olmuştı. Rastladığı hizmetçilerin en gösterişlisi değilse bile muhakkak ki en anlayışlısı idi. Velhasıl durumdan pek memnundu.

Kayınvalde, elinde kâğıt kalem, dalma kırılan şeylerin hesabını yapmaktaydı. Çıkardığı istatistiğe göre, bu gidişle pek yakın bir zamanda evlâdının kazancı kâfi gelmiyecek ve kara günler için ayırdıkları akçalara el atmak mecburiyetinde kalacaklardı. Camide, vaaz esnasında, gelinlerini geçiştirmek için toplanan ahbablarına:

— Ya gırtlığı, diye dert yanıyordu, ya gırtlığı... Mübarek bir tabur askerin yediğini yiyor. Hizmetçi değil canavar.

Topuklu ayakkabılara alıştıktan sonra, çorap lâstığı yerine hanımının jartiyelerine inerek salan ve apartman kapıcısının masumane isteklerini (Aah) yerine (Hayır) diye reddetmeye başlayan Gülsüm ise, artık kendini öbür insanlardan üstün tutmağa başlamıştı. Siyasi cephesi kuvvetliydi. Yün çilesini sararken kaynanadan, yatak odasını temizlerken gelinden, yana çıkıyor, beyin koynundayken de ikisini birden şikâyet ediyordu. ,

Lâkin bütün siyasi kudretine rağmen, varlığının hücum ve önemini, onu, çamaşır makinesi taksitleriyle mukayese

eden kaynanaya kabul ettirememiştir. Ana, makinenin yaktığı elektrikle hizmetçinin yemek masrafını karşılaştırıp arada büyük bir fark çıkartıyordu. Bu riyaî hakikatler de her akşam sofrada tekrarlandığından oğlunun sınırlarını bozmaktan başka işe yaramıyordu.

Gülsüm, kaynanadan gayri yalnız evdekileri değil, ahbap tanıdık, konu komşu, alışveriş ettikleri bakkal çakkala bile kendini sevdirmişti. Herkesle icap eden ahbablığı kurmuş, dostlar kapı dışarı edildiği takdirde evlerine gelmesi için teklifler yapmağa başlamışlar, kasap, ona kaçarsa d'rseklerine kadar altın bilezik takıp her Allahın günü pırzolaıyla besleyeceğini vaadetmiş, bodrum katında oturan sinema kapıcısı ise biraz lûtufta bulunursa bütün filmleri bedava seyret'irmeye hazır olduğunu söylemişti. Ama bütçeyle ilgili bir takım rakamlar yüzünden kaynananın yıldızı bir türlü barışmamıştı.

Fakat bir gün gelip o işte de talih yardım etti.

Ana, her ne kadar hizmetçinin boğazını ordu ile mukayese ediyor idiyse de kendinin ondan kalır tarafı yoktu. Aile doktorunun ikide bir koluna taktığı o acayip dalgaya bakarak tansiyonu hakkında ileri sürdüğü tehlikelere rağmen (Bunlar lâf canım, aklıktan öleceğime tokluktan öleyim bari) diyerek atıştırtmasına devam ediyordu.

Günün birinde de nar gibi kızarmış bir tepsi börek, ona, o lastikli tansiyon aletinin haklı olduğunu isbatta geç'kmedi. Böreği, (Bunun kıymalıasına da bayılırım hanı, ellerime sağlık pek de güzel olmuş) diye fazlaca kaçırıldığından ertesi sabah onu uyandırmak kabil olmadı.

Ölmüştü. M'adını dolduracak kadar fazla yaşamış olduğundan, hissiz denmemesi için icap eden ah vahlar ve zoraki göz yaşları arasında ebedi istirahatathanesine nakledildi.

Böylelikle Gülsümün tek düşmanı da yok olmuştu.

Fakat iki gün sonra, kapıya gelen bir polis, kulağını ensesinden gösteren bir takım kestirme sorularla evdekileri si-gaya çekti:

— Annenizin mezarı açılıp altın dişleri çalınmış, dedi.

Hiç insan dişleri sökülmeden gömülür mü? Elbette çalarlar. Kabahat sizde.

Kabahatın onlara yüklenmesinden sonra Gülsümü karakola götürmeye kalktı.

— Valde hanımın soyulmasıyla Gülsümün ne alâkası var?

— Hırsızları yakaladık. Bütün şebeke ele geçti Bunlardan biri de sizin semtin altın dişlilerinin listesini yapan hizmetçinizdir.

Ve altın dişler casusunu alarak çıktı.

Hesaplarında yanılmadığını söyleyen kaynana, sağlığında rakamlarla yapamadığı şeye, mezarındayken muvaffak olmuştu.

Peder Bey

— Sevgilimi kaybettim, dedim. Kederimin sebebi sadece bu.

— Bir yerde falan düşürmüş olmayasın, dedi. Evi, masaların altılarını, kanepeler arkalarını ara... Ceplerine de iyice bak. Belki astarın içine kaçmıştır.

Acaba dostumun başı vazom için sehpadan daha uygun bir yer mi, şunu kaldırıp kafasına fırlatayım mı diye hesaplarırken onun bir ruh mütehasşısı oluşunu düşünerek şaşıtı.

— Benim sevgilim şişmancaydı, dedim. Tombul derdim kendisine... Öyle cebe sığıp astara mastara kaçacak cinsten değildi...

— Tombul ha, diye mırıldandı gülerken, fena isim değil.

Sonra bir dirhem etin bin ayıp örteceği prensiplerinden başlayarak balık etli kadınlarla diğerleri arasında karşılaştırmalar yaptı ve sözünü:

— Kederlenme diye bitirdi. Belki de trende filân kay-

Kral Faruk aleyhinde konuştu

betmişindir. Bir kere de kayıp eşya bürolarına sor. Ben eldivenimin tekini orada buldum.

— Camcıoğlu evlâdım, dedim, bu eldiven değil kız... İstelik onu benden evvel bir başkası buldu, evleniyor.

— Eldivenlerin kadınlardan farkı evlenmemeleridir, cevabını verdi.

Bu cevap üzerine ne vazonun fiyatına, ne de kafasının kırıldığı zaman bu olayın dostluğumuzu zedeleyip zedelemeyeceğine aldırmadan harekete geçtim.

— Sâkin ol dostum, dedi. Vazoya yarık olur. Bir kız için değmez.

— Onun için vazo değil ne kırarsam kirayım değer.

— Ya başım, dedi... Bu başa acımas mısın? Hem herkes sevgilim elden gitti diye başkalarının kafalarını kırmağa kalkarsa ortalıkta ne parçalanmadık kafa kalır, ne de vazo... Kaldedir bu... Her sevgili günün birinde evlenir.

Evet ka'devdi. Ruh profesörü dostum:

— En iyisi benim gibi yap, dedi. Gazetelerdeki evlenme ilânlarına mektuplar yaz. Her gün bir kızla dolaşırsın. İbret alsa-a benden. Kiral Faruk bile benim kadar çok kadınla dolaşmıyor.

Biraz Kiral Farukun, biraz da kadınlara para yedirmenin aleyhinde bulundu.

— Dünya üzerinde para sarfetmeğe değen hiç bir kadın yoktur, dedi. Çünkü kadınların c'ğerlerini bilirim ben. Hiç biri baş metelik etmez.

Sonra maliyet hesaplarına baş'adi. Bir âskta en dikkate alınacak şeyin kadını ucuza getirmek olduğunu izah etti:

Tombul derdim kend'ne

— Yaptığım hesaplara göre en masrafsız kadın kafesleme yolu evlenme ilânlarıdır, dedi. On kuruş pul, ikişerden dört kuruş da zarf kâğıt, tamam... Aı sana on dört kuruşa buz gibi bir kız. Yalnız yazılacak mektubun tekniğini bilmek lâzım. Zor şeydir. Öyle işkembeden uydurup da hikâye yazmağa benzemez. Kafa işletmek, her sıfat üzerinde dikkatle durmak lâzımdır.

Bir müddet de dıllar, kimsesizler, genç kızlar, mezhebi zengin şusu busu farklı olan kadınlara neler yapılması gerektiğini anlattı. (Bir çiçek), (Bir yıldız), (Saadet arayan bakire), (Ciddi kadın), (Memnun kalırsanız) gibi rûmuzlardan karakter tahlili yapmayı öğretti.

— Kendi vasıfların için de inandırarak şekilde ölçülü olmak lâzım Kimine dans sever. Kimine sevmez, diyeceksin. Ama hepsine de hassas, romantik olduğunu yazacaksın. Çünkü her kadın, en yontulmamış olanı bile kendini romantik sanır.

Bu hususta faydalı bir kitap hazırladığını söyledi, ve:

— Bir kız için böyle enayler gibi ahırayıp oflayacağına ya on kuruşa kıyıp yeni bir tane bul, ya da oyalanmak için bir dernek kur.

Allem etti, kallem etti, neticede mektubu yazdırdı.

Elbiselerimi, gözüme kara gözlük takacağımı, yakamda kırmızı karanfil, elimde Mayk Hammer kitabı bulunduracağımı ilâve ettirdi:

— Bu kadar alâmeti fârikayla kör bir kız bile bulur insanı, dedi Sonra gezer dolaşırsın. Yalnız ilk günden el peşrevine başlayıp kızı ürkütme.

Randevu günü, alâmeti farikalarım ve ben, Kadıköy iskelesinde tarif edilen yerde beklemeğe başladık.

Kulağımda kalın bir erkek sesi:

— Siz Bülent Bey misiniz? dedi.

— Evet...

— Ben İsmigül'ün babasıyım.

— Memnun oldum efendim.

Kızı İsmigül, koklanmadık, el değmedik bir çiçek olduğu için randevularına onun yerine kendinin geldiğini söyledi.

— Malûm ya efendim, dedi. Hırlısı var, hırsızı var... İt köpek dünyası bu... Herkes sizin gibi ciddi olamaz ki... Mektup

tuptan neyin nesi, kimin fesi olduğunu anlamak zor. Kızım...

Şansımın parlaklığı bu işte de kendini göstermişti.

Hafifçe:

— Talih talih, kör Salih, diye mırıldandım.

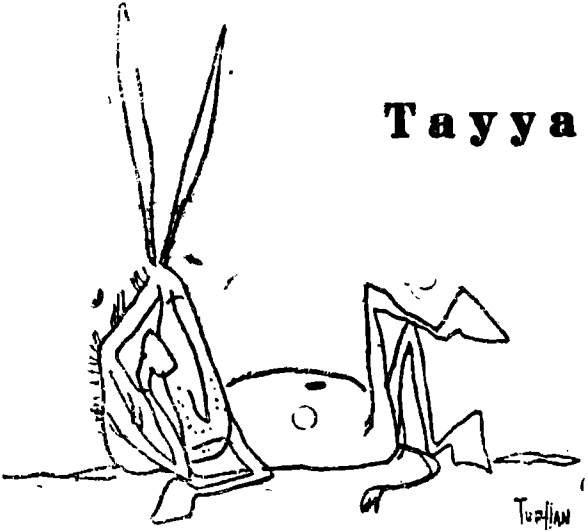
Adamcağız sordu:

— Bir şey mi buyurdunuz?

— Hayır efendim, ,

Ve peder bey kızının on parmağındaki on hüneri yeni baştan saymağa başladı...

Tayyar

Böyle bir eşekle evli kalamıyacağım

Kendime ait olmamak şartıyla karı koca kavgalarına bayırım. Eksik olmasınlar bizim üst kattakiler de ara sıra şenlik yapmaktan çekinmezler. Gün geçmez bir kızılca kıyamettir kopar. Evvelsi gece de öyle oldu. Letafet Hanımla Abdürrezzak Beyin sesleri bizim kata inmeğe başladı. Fakat aksilik, tam bu sırada da anneannemin siyasi gevezelik damarı kabardı. İş gırtlığa dayanınca muhalefet yapmaktan pek hoşlanan kadıncağz, eski iktidar beyaz peyniriyle yeni iktidar beyaz peyniri arasındaki fiyat farklarını, C.H.P. zamanındaki kuyruk yağı ucuzluğunu anlattı, kulaklı pirincin en alâmanın 60 kuruşa satıldığını, şimdi salçalık domatesin bile yanına yanaşılmadığını, hele etin Osmanlı gelinlerinden daha tuzlu olduğunu söyledi ve bana:

— Başımızdaki adam senin gibi vurdumduymaz olursa

böyle şekersiz kaliveririz, diye çattı. Bakkallarda naç için arasan bir dirhem yok. İnsan iki sandıkçık şeker alıp devirir bir kenara. Bizim bildiğimiz erkeklik böyledir. Ama sen...

— Allahını seversen sus, dedim. Erkekliği, şekeri mekêrî bırak da şu kavgayı bir ağız tadıyla dinleyelim.

Tam anneannem susmağa hazırlanırken teyzem, artistlikten ziyade müşteri toplamak için sahneye çıkan beceriksiz vodvil kızları gibi bir:

— Eyvah, çekti... Eyvah, yandık. Bizim yemek takımı yu-karda. İşi aztır da münakaşayı tabak, çanakla halletmeye kalkarlarsa mahvoluruz. Beşinci kocamın yadigarıydı, hâlis Çekoslovak...

Neyse, lâfın kısası, üst kata çıkmak bana düştü. Kavgamın en alevli zamanında aile samimiyetinin ortasına misafirden ziyade bir kova su tesiri yaparak dalıverince, beni koltuğa yerleştiren Letafet Hanım:

— Siz yabancı değilsiniz, dedi, biz münakaşa ediyorduk, anlatayım da siz hak verin barı...

— Ben anlatayım, asıl, diye atıldı Abdürrezzak Bey. Dinleyin de boşanma davamıza şahit olursunuz.

Kadın parladı:

— İş oraya kalsa ben bir ordu şahit getiririm... Benim namusum...

— Hangi namusun?

— Duyuyor musunuz? Namussuz diyor bana... Halbuki kendisi sinsî sinsî daktiloyle...

— Daktiloya çamur atma.

— Korursun değil mi şıfını-tıyı, ama biz namussuz değil mi? Bu lâflardan sonra seninle bir dakika oturmam. Yarından tezi yok...

Ben bildim bileli Letafet Hanım her gece bu bir daki-

Daktilo olacak şıfınatya...

ka oturmama kararını alır, bizleri de şahit yazmakla tehdit ederdi... İşin uzamaması için:

— Durun da ben sorayım, dedim, münakaşanın esası nedir?..

Abdürrezzak Bey, aldatılmış kocaların o acındırma siyasetine dayanan kesik konuşma tarzıyla:

— Tayyar Bey, dedi.

Kadın:

— Söylemek istemezdim ama bu adam, aptalın biridir. Ben Tayyar isimli biriyle onu aldatmaya kalksan ruhu bile duymazdı.

Sağır bir ruha sahip olduğu anlaşılan koca itiraza kalktıysa da bir el hareketiyle onu susturarak devam etti:

— Akşam eve dönünce kapının altında bir kâğıt bulduk. Tayyar'ın adresi öğrenildi, karakola müracaat ed.n, diye yazıyordu.

Abdürrezzak Bey:

— Siz koca olsaydınız, diye konuşmak isteyince tekrar susturuldu.

Koca olup ruhumu sağırлаştırmaya hiç niyetim yoktu. Veciz bir konuşmayla öyle bir hareketle bulunamayacağımı bildirdim. Münakaşa tekrar başladı.

Bu Tayyar Bey meselesi, bütün barışçı politikama rağmen, teyzemin Çekoslovak tabak takımıyla halledilme zorunda kaldı. Beşinci koca yadigarı son çorba kâsesi kulağımla sıyrarak geçtikten sonra, Letafet Hanım, böyle bir eşekle bir saniye daha evli kalamıyacağı kararını aldı. Ben de münakaşadan göz g'bi lüzumlu organlarımdan birini kaybetmeksizin, sadece iki üç hafif yarayla kurulduğuma sevinerek eve döndüm.

Ertesi sabah, ayrılma kararı saniyeye indiği için bu sefer iş ciddi galiba diye düşünürken Letafet Hanım damla yıverdi:

— Ayol şu polislere ne demeli bilme'n, dedi, geçenlerde tayyörüm kaybolmuştu. karakola bildirdikti. Adamcağızlar tayyörü Tayyar yapıp herifin birin'n adresini yollamışlar. Az kalsın kırk yıllık kocamla aram açılacaktı.

Neyse ki Tayyar Bey sadece teyzemin yemek takımına dokunmuş, karı kocanın arasını açmamıştı.

K a r a n f i l

Bendeniz bozuk adalet terazisinin ayanını düzeltmek ümidiyle hukuka, Orhan hastaların ölmelerini kolaylaştırmak için tıbbiyeye, bizim gibi yüksek gayeleri olmıyan Ali ise tesirli aşk mektupları yazabilirim düşüncesiyle edebiyat fakültesine girmiş ve üçümüz ortaklama bir ev tutmuştuk.

Başlangıç'a işi hepimiz ciddiye alıyor, büyük bir safdillikle kendimizin, ana babalarımızın bahsettiği o büyük adımlardan olacağımızı sanıyorduk. Orhan, bir panayır salgamını andıran suratının fotoğrafını

meşhur adamlar ansiklopedisinin de seyretmek arzusunu gösteriyordu, Müshil ilacı ve aspirinden başka ilaç yazamıyan beceriksiz hekimlerden değil de mahiyetli meçhul mikrop'ların tiril tiril titredikleri dahi bir doktor olmak istiyordu. Harçlığını karmarda kaybetmiş bir tıbbiyeden ucuz fivatl edarık ettiği kelepir kuru kafasıyla haşır neşir olurken sık sık bize bu hayallerinden bahsediyordu Ali, uğursuz addetdiği kemik paralarıyla aynı çatı altında bulundukça ilham perisinin yanına bile yaklaşmadığını bir mezarlıkta oturmanın daha hayırlı olacağını söyleyerek, şayet böyle

le ortalığı iskeletlere boğmakta devam ederse, başka bir eve çıkacağını ilâve ediyordu. Ben ise kafamın içinde teşekkür ettiğini sandığım adalet mekanizması ile aralarındaki hakkın yerini buldurmağa çalışıyor

İşinde...

Ev sahibinin kızını ayartma

ve ikisini de aleyhime kıskırtmaktan başka netice alamıyordum.

Fakat bütün bunlara, yahi, kanunlar, iskeletler ve şiirler hakkındaki birbirimize yutturmağa çalıştığımız palavralara, aramızdaki borç para ve siyasi fikir anlaşmazlıklarına yahut ev sahibinin kızını ayartmak hususundaki rekabetimize rağmen gene de güzelce geçinip gidiyorduk. Bir ş.şe şarap kopan bütün dostluk bağlarımızı yapıştırmağa kâfi geliyordu.

Bir gün, sinemaya gidecek paramız olmadığı için bedava eğlence yerimiz olan Aklıye binasından, sevgilisini 47 yerinden bıcaqlayan aklı selim sahibi zatın duruşmasını dinlemekten dönüyorduk. Ali, «Akan kanları sevgilimin, doldukça ruhuma,, diye, aldığı ilhamı mısralara dökmeğe çalışırken, ruhtan muhtan anlamayan Orhan, bir insanı öldürmek için 47 yerinden bıcaqlamanın mânâsız olduğunu izah ediyor:

— Heriflerin, diyordu; anatomi hakkında en ufak bir bilgileri olsa işi 47 yerine tek bıçakla da halledebilirler. Fakat hepsi cahil. Ben dostumu öldürmeğe kalksam...

Ve insan öldürmek hususunda Landru'nun bile takdirlirini kazanabilecek ince noktalar anlatıyordu. Ben, bu meselede kendimi ilgilendiren fasıllara ait ukalalıkları yapabilmeğe can atıyordum. Nihayet:

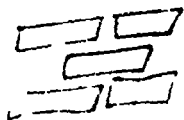
— Cinayet hususundaki ihtisasın şayanı hayret. Bir kimseyi cennete yollamağa karar verirsem muhakkak sana akıl danışır, ilminden istifade ederim.

Diye pohpohlayarak lâkırdıyı ondan almış, o zamanlar Ceza Kanununun 592 maddeden ibaret olduğunu bilmediğim için 3817 nci madde mucibince kaatil 'damdan kurtulamaa, diye mesleğimdeki derinliğimi göstermeğe kalkmıştım:

— Evet, senin ilmini takdir etmiyorum değilim. Adam öldürme usullerin bu bağaki kabiliyetini gösteriyor. Lâkin, iyi bir kaatil olmak kâfi gelmez, bu işlerde usta bir avukata da ihtiyaç vardır. Çünkü unutmak ki dostum yukarıda beşerî nizâmı ayarlayan bir adalet vardır.

Söğlerimin heybetini arttırmak maksadiyle kolumu adaletin bulunduğu sandığım göğe kaldırarak devam etmiştim:

— İnsanların, ipleri kanunların elinde olan kuklalar olduklarını aklından çıkarma ve bir gün kuklacıyla aran bulursa beni bul.

Karanfil sakmasını kafasına yiyince..

Ali:

— Sus ulan, demişti, palavra sıkacağına şu adaletin oturduğu kata bak.

Başımızı elimizin tesadüfen gösterdiği yere çevirince üst kattaki pencerede kombinezonla duran kızcağızı görmüştük. Artık işimiz tamamdı. Tıp, hukuk, edebiyat hepsi bir anda yok oluvermişti.

Orhan bir ıslık çalmış ve sanki dünyadaki en usta çapkın kendisiymiş gibi:

— Pas verişe baksana, kadında mutlaka iş var, diye buyurmuştu.

Artık postu oraya serip gözlerimizi yukarıdan ayırmadan münakaşaya dalmıştık. Ali, hakkı yenilmiş bir adam kızgınlığıyla:

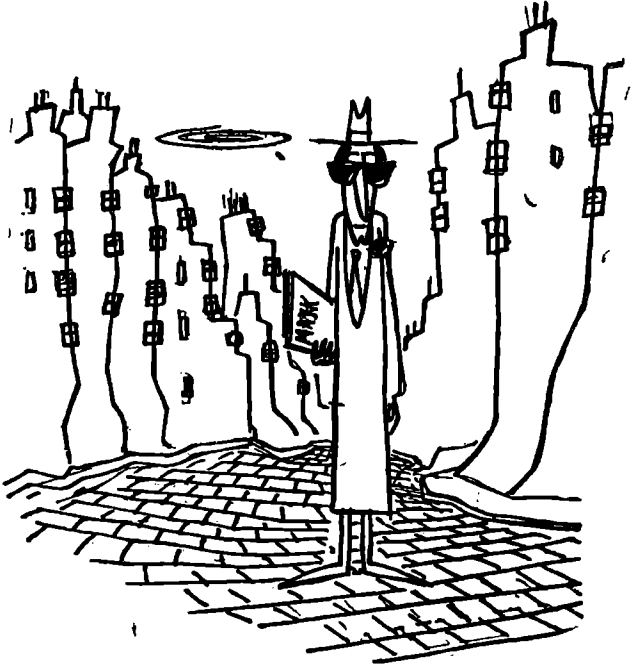
— Yaşa be andavallı, demişti sanki iş olduğunu söylemesen anıyamıyacaktık, biz dağdan geldikti değil mi? Sen bu hükme dekolte oluşundan vardın. Ben ise gözünden anladım.

Kadının gözleri gözüküyordu ama itiraza değmezdi. Zira bu hususta kendini dahi addediordu. Kadını tesadüfen ben göstermeme rağmen üçümüz de onun üzerinde bir hak iddia ediyorduk. İşin çıkmaza girdiğini görünce yazı tura atmaya karar vermiştik. Fakat ceplerimizde hakkı yerine getirebilecek bir kırk paralık bile çıkmadığından çocukluktan kalma anyamanyaya baş vurmaktan başka yol bulamamıştık. Uzun çekişmeler ve mızıkalanmalardan sonra, davayı, eşek şans olduğunu teslim ettiğimiz Orhan kazanmıştı. İkimiz kenara çekilmekten başka çare kalmamıştı. Ali, pencere önünde, Viyana Ormanları valsini çalarak faaliyete geçen Orhan'ı göstererek, kıskançlıkla:

— Bak şu sığıra, demişti, herif çayır zamparası... Hâlâ dedemden kalma yolları kullanıyor. Yirminci asırda valsle kız kafeslendiğini gördün mü hiç?

Bizim çapkın ise yukarıya yolladığı notaların kızcağzın ruhu üzerinde uyuşturucu tesir yaptığına ve civar evlerde kendini gözetleyen bir kabadayı bulunduğuna kanaat getirdikten sonra, yine tarihe mal olmuş bir metodla:

— Küçük hanım, diye bağırıyordu, yetiştirmiş olduğunuz karanfillere hayranım, bana bir tanecik lûtfetmez mısınız?

Yakamda karanfıl, elimde Mayk Hammer romanı...

Bu kadar budalaca bir teknikle Orhanın nasıl bir randıman alacağını beklerken, münakaşanın başından beri bizleri büyük bir soğukkanlılıkla seyreden kızcağz, ciddiyetine leke sürecek en ufak bir lâûbalılık göstermeden dostumuzun arzusunu yerine getirmiş ve saksılardan birini genç tıbbiye-
linin kafatasına yollamıştı.

Hâdisenin ardından pencereden uzanan yaşlıca bir kadın:
— Ah evlâtlarım, kusura bakmayın, zavallı zararsız bir dedidir, demişti.

Zararsız olduğuna şüphe yok. Biz iki dost, Orhanı üç ay hastahannede yatıran karanfillerden isteyemediğimize memnun, bir imdadı sıhhiye aramak için acele adımlarla uzaklaşmıştık.

Kombinezon

Şu kiltakla
Romatizmadan
çektığımı..

- Kombinezon.
- İstemez.
- Ama naylon.
- Ne olursa olsun.
- Kaçak mal.
- İstemez dedik ya.
- Ucuz vereceğim.

Karşımdaki adam lâf anlayacak sıyrından değildi. Fakat inadım tutmuştu, bedavaya da vermek alınıyacaktım:

— Bana baksana arkadaş, diye sordum, ben erkek miyim kadın mı?

Sanki zor bir soru karşısında halime elini uzun uzadıya tetkik edip düşündükten sonra cevap verdi:

— Erkek...

— Hele şükür, anlayabildim, dedim, yoksa isbat için başka yollara baş vuracaktım.

Soğukkanlılıkla:

— İsbata lüzum yok, efendim, dedi.

— Öyleyse bana hâlâ ne diye şu kombinezonu satmaya çalışıyorsun?..

İstifini bozmadan iri ellerini kombinezonun içine sokup ısığa tuttu.

— Görünüşü güzeldir de ondan, dedi. Şeffaflığına diyecek yok.

Kızmaya başlamıştım:

— Arkadaş, dedim, ayıp değil ya, ben hayatımda kombinezon giymedim. Atlet fanilâsı kullanırım. Anladın mı şimdi?.. Ne kullanırmışım ben...

— Atlet fanilâsı...

— Ellerime bakmak için de onu bir naylon paçavramın içine sokmak lüzumunu hissetmem.

Galip gelmiştim. Adam naylonlarını çantasına sokarak:

— Anlaşıldı, daha vakti gelmemiş, dedi.

Ve gitti...

— Garson, bir Arjantin, diye bağırdım, bir duble de votka...

Yanımda oturan bir sarhoş:

— Yaşa be, diye mırıldandı, iyi dayattın. Bu herif geçenlerde bana zorla bir havagazı yakacağı sattı. Halbuki değil evde, mahallede bile havagazı yok.

Meyhanede yapılan iki kelimelik gevezelik kırk yıllık ahbablığın yerine geçtiği için adam, hazır konuşmaya başlamışken çalıştığı yerdeki insanlardan, bakkaldan, karısından dert yandı. Ustabaşı hıyar, bakkal cehennemlik oldu. Karısı hakkında ise, çölgüde olduğu sözleri büyük bir cömertlikle yüzüne püskürterek:

— Aldığımda çarılçıplaktı, donattık, dedi. Basma masma ama üç tane elbisesi var, ayakkabı desen öyle... Sonra radyo da aldık. Biraz küçükçe ama sesi bülbul. Ne diyorum sana, şarkı burnunun ucunda söyleniyor samırsın.

Gözlerini şaşlatarak konserlerin verildiği burun ucuna baktı. Ettiği bütün fedakârlıklara rağmen, donattığı kadının nankörlüklerinden bahsetti:

— Karı değil, belâ, dedi. Çekip vursan bir türü, vurma-san... Yani kardeşim şu kaltakla romatizmadan geçtiğimi. Dert tam romatizma faslına dayandığında:

— Naylon beyim, dedi o ses.

Satıcıydı. Başım içkiden dönüyordu. Terslememe kalma-dan:

— Siz giymezzseniz karınız giyer, dedi.

— Karım yok, bekârim ben.

— Sevgiliniz giyer.

— Sevgilim de yok.

— Vardır, vardır. Düşünün bir kere bunun içinde onu...

Işık da vurdu mu...

Kurtuluş yoktu. Parayı saydıktan sonra:

— Yamansın be, dedim, insana zorla mal satıyorsun.

Biraz anlat şu işin sırlarını da öğrenelim barı. Bir de bira içersin...

İtiraz etmedi:

— Âbi, diye başladı söze, ben şarklıyım. Orada kanun alışverişi yapıyorduk, sonra bir arkadaş İstanbul'da çalışmak eşkiyalıktan daha kârlıdır, dedi, kalktık düştük buraya.

Doğma büyüme bir İstanbullu sıfatıyla turistleri çekeme-sek bile eşkiyalara güzel görünmemiz gururumu oksadı. O anlatmaya devam etti:

— Gaye ticaretti. Malûm ya enayinin bol olduğu yerde yapılacak en tatlı iş... Evvelâ bir işporta düzdüm. Para olma-sına vardı ama çakallar işin tadını kaçıyordu.

— Şehirde çakal ne arar?

— İşportacılık et, haraç da verme, hızlı da koşma bak o zaman var mı yok mu anlarsın. Üç kuruş alacağım diye sabahtan akşama kadar yarış etmek işime gelmedi. Sonra kendi kendime en iyi satış meyhanelerde yapılır, dedim.

— Neden?

— Sarhoş bir insana bir şey satmak kolaydır. Meselâ de-min geldim, daha kafayı tutmamıştınız, satamadım. Şimdi aldınız. Bir sarhoşun satın alamıyacağı şey yoktur. Devirdiği içki miktarına göre tornavidadan at nalına kadar her şeyi satabilirsin...

Daha at nalı alacak derecede sarhoş değildim. Böyle teh-likeli birinin adama kaldırımları, Marmara Denizini, yahut

tanınmış bir devleti bile satabileceğini hesaplayarak içkiyi kıstım. Fakat bütün ihtiyatıma rağmen ayrıldığımızda bana hiç işime yaramıyacak iki şey, ancak kibritle ateş alabilen bir çakmakla bir buruşta adamı tahtalı köye yollayacak çeliği kuvvetli bir sustalı satmıştı.

Şimdi, çalmaktan faydalanmak için sigaraya başladım. Yalnız hâlâ öldürülmeye layık bir insanla kombinezonun içine sokacak bir kadın bulamadım.

Birinciye kulak vermemekle beraber ikinciye hararetle anıyorum.

Büyük Adamlar

Her zeki insan gibi, geçinmek gayesiyle tahsil yapmanın mânâsızlığını anladığından, karnelerindeki sıfırları on yaparak evdekileri boş yere oyalayacakına, okuyamayacağını resmen söylemiş ve kararının katıyetini allesinin kafasına sokmak için:

— Eğer bir öğretmeni temizleyip kaatil olmamı istemiyorsanız bu sevdadan vâzgeçin, demişti.

Bu hal karşısında onu okuldan alarak bir işe sokmayı düşünmüşlerdi. Okul kadar tatsız diğer bir dert... Meyhanesinde, kendilerinden faydalanılabilecek bir takım ensesi kalın satlara veresiye içki veren açık göz amcasının tavsiyesiyle önce bir boyahaneye girmiş, fakat kaytarıcılığı yüzünden kazanların birine düşme tehlikesini atlatınca hiç vakit geçirmeden istifayı basmıştı. İçki cinslerinden bahsedeceği yerde, kafasından sarken bir tutam saçın verdiği cesaretle felsefi fikirler yürüttüğünü sanan amca, onu haylazlık ve parazitlikle itham edince:

— Fakat amcacığım, unutmayınız ki kazanmak için her şeyden önce yaşamak lâzım. İnsan bir kere boya kazanına düştü mü kaynar suya atılmış istakozlara döner. İstakoza dönünce de demin buyurduğunuz gibi Napolyon Efendinin: (Para, para, para...) diye sayıklaması para etmez.

Tavsiyelerinin bir bardak ıhlamur kadar şifalı olduklarını

sanar amca, bu küstahca cevap karşısında köpürerek onu evden kovmuştu.

Neyse ki evle ilişkisinin kesilmesi yaza rastlamıştı. Parklar, ağaç altları ve çayırların serserilere bedava otellik yaptıkları yaz mevsimine... Güneş alabildiğine boldu. Hava, su bedavaydı. Yiyecek meselesini de edindiği kafadar bir dostun meharetiyle hallediyorlardı. Dostunun ihtirası kümesler üzerinde olduğu için tavuk kızartması ve yumurta yemekten bıkmışlardı. Kendi de yük vagonlarından kavun karpuz aşırmakta usta sayıldığından vitamin derdi de ortadan kalkıyordu. İyi kötü geçinip gidiyorlardı.

Bir gün, fazla sıoaklardan müteessir olan dostu, gündüz uykuları için seçtiği orta serinlikteki bir kütüphanede, tesadüfen büyük adam olmanın yollarını gösteren saçma bir kitap okuyunca, ruhi bir sarımsı geçirerek, ona:

— Azizim, demişti, biz uyuyoruz, anladın mı uyuyoruz.

— Uyumak güzel şeydir de ondan.

— Fakat okuduğum kitapta ne yazdığını biliyor musun?

— Havır.

— Tabii, nereden bileceğin. Sen de okulun arka kapısından çıkmış haylazın birisin. Kitap, uykunun yarı ölüm olduğunu yazıyor.

— Bütün kitapların canı cehenneme Sen trəsi kes de ağzındaki baklayı çıkar.

O zaman dostu, pantolonu'la karnı arasından tere bulmuş bir kitap çıkararak:

— Şunu bir oku bak, demişti. Büyük adam olmanın yolları...

Rüyalarında inek çalarken..

— Yahu büyüğünü bırak bir yana, biz daha şöyle yarım yamala'k bir adam dahi olamadık.

— Olamadıksa oluruz. Okuyunca göreceksin kitapta adı geçen meşhurların hepsi vaktiyle bizim gibi serseri imişler. Hiç birinin de tek meteliği yokmuş

Dostu, kütüphanede uykusunu feda ederek okuduğu bu kitap hakkında tefsirlerde bulunarak, meşhurlarla, serserilik ve parasızlık gibi aynı noktadan hareket edileceğine göre ortada yükselmek için bir sebep görememekteydi.

— Azızım, demiştin; sen istersen gene o miskin hayatına devam et. Bak kışın eli kulağında... Sen daha meslekte yenisin. Rüzgâr buv etti mi vücudunun içini değil tek gazete, bütün matbuatı doldursan gene para etmez. Ayazladığının resmidir.

Bu hayırlı dostunu, miras bakımından pek çelimsiz olan ailesi gibi terkedemiyeceğinden, kapağı, terden çamaşırca kadınların elleri gibi buruşmuş olan kılavuz kitaba uzanarak şöyle bir göz atmış:

— Peki şeker kardeşim, mademki sen istiyorsun, hatırın için büyük adam olmaya bile razıyım, cevabını vermişti. Fakat önceden söyleyim ki benim bu hususta en ufak bir malûmatım bile yok.

— Sen orasını bana bırak. Elimizde şu eser olduktan sonra neden korkuyorsun? Bütün iş cesarette.

Sonra, meskeninin tavanı olan bulutsuz göğe bakarak:

— Artık küçük işlere paso, diye mırıldanmıştı: Bundan sonra tavuk çalmağa da veda edeceğim. Bu biraz zor olacak. Fakat ilerde meşhur bir insan olunca zevkimi tatmin için gene tavuk çalarız. Tabii amatör çapta...

Konuşması o kadar hararetili ve uzun olmuştu ki, parkta rahatları kaçan diğer müşteriler dayanamıyarak:

— Ulan eşşek oğlu eşşek,susacaksan sus, yoksa dediklerini yapamadan barsaklarını toplar, cennetin yolunu tutarsın, ha, diye çıkmışlardı.

Bu esrarkeşlerin barsak akıtmak hususundaki ustalıklarını iyi bildiği için istikbal hakkındaki gevezeliklerini rüyasına saklayarak, yarısı Hürriyet, öbür yarısı da Akşam gazetesinden ibaret olan yatağını sererek uyumuştı.

Sabahın ayazında kendilerine geldiklerinde, çiğden tu-

tulan adalelerini oğarlarken kış görmemiş acemi serseri:

— Harekete geçmek için karar verdin mi? diye sormuştu. Meselâ nasıl bir büyük adam olacağız. Hangi cinsten? Zengin bir tüccar mı, yazar mı, mucit mi, yoksa devlet adamı mı?..

Öbürü gülererek çıkışmıştı:

— Tam da buldun be mübarek? Bizde de bunları olacak surat var ya... Bak şu aynaya... Hah... Şimdi söyle bakalım, şu lodos balığını andıran yüzünde devlet adamı olabilecek cevher var mı?

— Yok... Üstelik de sivilce çıkmış. O kart horoz mideme dokunmuş olacak. Peki ama bana ne çıkıyorsun yani?.. Büyük adam olmağa beni kandıran sensin.

— Benim tabii, ama malûn ya eşeğe binmenin de bir usulü vardır. Biz ancak kendi çapımızda büyük adam olabiliriz. Meselâ düşün bir kere ben bir devlet reisi olabilir miyim? Şahsan dört adet ineğe bile başkanlık edemem. Bizim yapacağımız şey mesleğimiz hudutları dahilinde yükselmektir. Ben, tavuk yerine daha büyük hayvanlar çalmanın yoluna bakacağım. Hem tavuk küçüktür ama namussuz çok çok huysuz hayvandır. Rütubetten nem kapar... Hemen başlar patırtıya. Artık böyle ufak şeyler için tehlikeye atılacağına meselâ at, öküz v.s. gibi cinsler üzerinde çalışacağım. Bak hakkını vermek gerekirse senin de yük vagonları üzerindeki ihtisasın yabana atılmaz. Mühürleri öyle bir koparışın var ki, cidden takdire değer. Cebindeki resimleri görmeseydim senin öyle iyi bir aileden geldiğine inanmazdım doğrusu. Çünkü senden başka hiç bir hanım evladı, öyle el çabukluğuyla yük vagonu soyamaz. Hanım evladı dedim diye kızmıyorsan ya.

— Hayır...

Sonra, öğleye kadar oturup kitabı bir kere daha okumuşlardı. Güneş tepelerine çıktığı zaman yaptıkları karşılıklı telkinlerle hırsızlığın cidd bir meslek olduğuna, zaten ticaretten devlet işlerine kadar her işin içinde bir miktar bit yeniği ve dolandırıcılık bulunduğuna kendilerini inandırmışlardı. Rehber:

— Bütün mesele çalınacak şey iyi tasarlamak ve doğru dürüst plân hazırlamaktır... Kitapta o general ne diyordu?.. Askerlerini işe yarar bir şekilde öldürmek isteyen her kuman-

dan önce iyi bir harp plânı hazırlamalıdır. Biz de böyle yapmalıyız.

Bu plân hazırlığı gece yarısına kadar sürmüştü. Hem de oldukça patırtılı olarak... Duvarın dibindeki esrarkeşler bir gece önceki münakaşanın hâlâ devam etmesi karşısında, berduşluğun da artık çoluk çocuk eline kaldığını, böyle giderse rahatça dalga geçilebilecek tek harabe bulamıyacaklarını hesapladılar. Kabakçılarını kabadayısı:

— Bana bakın zırtapozlar, son defa söylüyorum, ya defolup başka yerde anırın, ya da...

Onlar da âdi serserilerle kapışmaktansa, büyük vurgunlar için enerji kazandıracak rahat bir uykuyu tercih ederek gazetelerini serip uzanmışlardı.

Dalgacıların başı böyle hırtlamboların soygunculuk tasarlamalarını bir izzetî nefis meselesi addettiğinden:

— Şu iki muzcuyu biraz yolalım, demişti. Hem uykuları da külçe gibi ağır mübareklerin.

Onlar rüyalarında inek çalar, yük vagonları boşaltırken üstelerindekiler de usta eller tarafından birer birer çıkarılmıştı. Daha sabah olmaya kalmadan soğğun tesiriyle uyanıkları vakit:

— Vay canına, demişlerdi; bir donla kalmışız.

Ve sabahın ilk ışıklarıyla beraber, büyük adam olmak için her şeyden evvel, nasıl olup da birer elbise tedarikleyecekleri hakkında yeni plânlar hazırlamaya başlamıştılar.

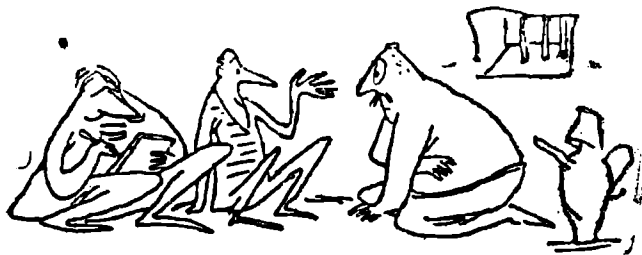
Hayırlı Ortak

Onunla tanışmamız sarhoşları toplama ekibi vasıtasıyla olmuştu. O günlerde ben, alkolün insan bünyesi üzerindeki tesirlerini tetkik ediyordum. İlmî bir tetkik... O ise sözlerine bakılırsa, tahtakurularına karşı korunmak için içiyordu.

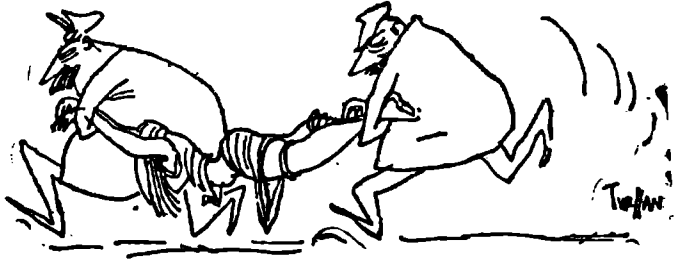
Karakolda, komiser:

— Sarhoşluk değil bu beyim, diyordu. Vücudum alkolle doldukça tahtakuruları hiç dokunmuyorlar bana da onun için içiyorum. Halbuki yattığım yerde bu mahlûklardan milyonlarca var. Hızzırlar tavandan paraşütle atılıyorlar. Eve ayık gittin mi vay haline... Sayın bay komiser, ben, insanlar bile dahil, Tanrının yarattığı her hayvana karşı derin bir hürmet beslerim. Lâkin tahtakurularına, hele onların kokularına hiç tahammülüm yok.

Ayyaşlar tarafından (Kitap gibi lâflar) diye takdir gören bu müdafaa, şayet karakoldaki, mucit Graham Bel samandan kalma telefonun zill çalmasaydı çok daha uzayacaktı. Neyse ki tarihi kıymetinden başka tutar tarafı olmayan bu âhize, konuşulmak'tan ziyade âsap bozmak gayesiyle icat edilmiş gibi, kulakları biraz ağır işiten komiserin dikkatini bizim üzerimden çekti. Komiser, duymaktan çok keşfetmek istercesine yangın, cinayet, hırsızlık ve başka ihtimaller et-

Teptili hava maksadıyla coşkuyla beklenmektedir

Kömürcünün kızını kaçırmışlar

rafında dolaştıktan sonra nihayet meselenin bir ırz dâvası olduğunu anlayabildi, ve:

— Bir kirletme vakası, diye açıkladı. Kömürcünün kızını kaçırmışlar.

İşte bu kirlenen kömürcünün kız şerefine de bizleri daha fazla saçmalamağa mevdan bırakmadan sepetlediler.

Dışarıda, son olayın etkisiyle hepimiz, namus meselesi hakkında fikirler yürüterek gürültülü bir münakaşaya daldık. Polislerden biri, kanundaki idam faslını genişletmek ve bu hususta patırtı yapabilmek için kara kolun kapısından daha munasip yerler bulunabileceğini, mesleğine yakışmayan bir nezaketle bize hatırlattı.

Aramızdaki Yeşilaycıların en yaşlısı:

— Bu polis değil. Âdeta bir centilmen, diye b'zleri aydınlattı. Hem de hakiki bir centilmen. Binaenaleyh biz de ona uyarak kibarca dağılalım.

Bazıları centilmen kelimesinin mânâsını bilmediklerinden bu işe avak, diremek istedilerse de neticede umuma uymak zorunda kaldılar.

Bütün öteki ayyaşlar arasında makul bir sebebe dayanarak içki içen ikimizden başka akli selim sahibi bulunmadığından, b'rbirimize hemen kanımız kaynamıştı. Daha iyi görüşüp anlaşmak maksadye de bir meyhaneye dalmıştık.

İşte o dalış bu dalış... Bir daha ne ayrılabilirdik, ne de iki yakamız bir araya geldi. Şu anda bile hapishanede aynı koğuşta yatıyoruz ve ben bu satırları kararlarken, o, parasızdırabileceğini kestirdiği bir budalay, uyuz olmadığı halde uyuz olduğuna inandırmaya, sonra da bu hastalığın tedavisi

babında kendi üzerine adam çıkmayacağını isbata çalışıyor. Normal ölçülerden her iki bakımdan da biraz daha uzunca olan kollarını açarak:

— Ben uyuz hastalığında inkılâp yapmış bir adamım arkadaş, diyor. Memlekette bana uyuz azraili derler... An-larsın değil mi uyuz azraili... Ne derin kelâm. Eğer hazırla-yacağım merhemın masrafını verirsen... Ha bak aklına bir şey gelmesin sakın, yalnız masrafını diyorum, seni en kısa zamanda tedavi edip huzura kavuştururum. Kâr falan alacak değilim. Sırf seni sevdiğimden ve insaniyet namına hareket ediyorum.

Bu sözlerden bir felâket sezmek kabîl değildi. Çünkü bilirdim, dostumın insaniyetten lâf açınca, karşısındaki zaval-lı hâpı yutmuş demektir. Daha dostluğumuzun temelının atılması sıralarında bana, nasır hakkında dört buçuk saat süren bir konferans vermiş, ha-tâ rahmetli Orhan Veli'nin (Yazık Oldu Süleyman Efendiye) şiirini göz yaşları arasın-da okuyarak:

— Sen ey sevgili insan, demişti, eğer bizce altın değerinde olan varlığına toplu iğne ucu kadar kıymet veriyorsan beni dinle ve nasırlarını ihmal etme. Zira sıkın bir ayak-kabı veba mikrobundan daha tehlikelidir.

Ve vuran kısımlarını genişlettiirmek vaad'yle papuçlarını yüklenip gitmişti.

Ben de, sokağa çıkacak başka ayakkabı bulunmadığı için iki buçuk ay kadar odamda istirahat etmek mecburiyetinde kalmıştım. Artık ümidimi adam akıllı kesmiştim ki bir gün dostum, elinde verem hastahanesinden çıkmış fakir bir vatandaşa yardım hususunda, kadın romancıları bile arat-mıyacak acıklı bir dille yazılmış bir tomar matbu kâğıtla çı-ka gelince:

— Nereelerde kaldın yahu, diye sormuştum, öldün san-dımdı...

Sıhhati bahis konusu olduğu zamanlarda yaptığı gibi yumruklarıyla göğsü üzerinde davul çalıp, kendini turplar-la mukayese ettikten sonra:

— Elli tane azraili bir çırpıda temizlerim, demiş, ihtiyatî tedbir olarak da kulak memelerini çekip, odamda, her nasıl-sa sobaya girmek talihsizliğinden paçasını kurtarmış olan

ufak bir döşeme tahtasına parmağıyla vurarak devam etmişti:

— Sen onu bunu bırak da esas meseleye gelem. Gayet parlak bir iş peşindeyim.

— Ben de azız kardeşim parlak işlerden önce papuçların peşindeyim.

— Hangi papuçlar?

— Şu nasırların için bollatacağın papuçlar.

Bu sözlerin üzerine, hatırlamak istercesine gözleriyle tavanda bazı meçhul şeyler aradıktan sonra, kendi alnının ortasına bir tokat, benimkine de bir buse kondurarak, ahmakların kanına giren o kitabı konuşmasıyla:

— Tuh be birader, demişti, unuttum gitti. Bütün bunlar benim şu mankafalılığım yüzünden oluyor.

— Peki iki buçuk aydır nerelerdeydin?

— Nerede olacağım, seyahatte.

Dostum kekelemeden yalan söyleyen palavracılar takımındandı:

— Amcamın fabrikasında ıslahat yapmaya gitmişim. Ben olmasam bir şey beceremezler de...

— Peki ya ayakkabılarım?

Seyahatten altın arayıcılığına kadar gösterdiği her mazeretin sonunda (Ya ayakkabılarım) sorusuyla karşılaşınca, yüzünde masum bir ifade belirterek, hayatı bir mecburiyet altında onu bir eskiciye satıp, parasıyla da ölüm halindeki bir hastaya ilaç aldığını itiraf etmişti. İlaç faslına itimadım yoktu ama, eskiciye satılma bahsinde doğru söylediği muhakkaktı.

Hiddetimin kolay kolay geçmediğini görünce, papuçlarını eskiciden geri alabilmek için, aklı gelmedik yalanlarla benden dört lira borç para istemiş, itimat etmeyince de içerisinde iki adet altın kaplamalı bulunan takma dişlerini rehin bırakarak dışarı fırlamıştı.

Ben, bu işte de bir hilebazlık kokusu araştırıyor, dişlerin sahte olup olmadıklarını tetkik ederken de geri dönerek:

— İşte, diye bağırıyordu, eskisinden daha iyi olarak iş ediyorum. Hem tamir edilmiş, hem de gıcır gıcır boyanmış. Aynaya falan hacet yok, saçını papuçlarında tara. Gazetesi de eba, Bak ne resimler var? Hele şu bacaklar... Neyse

şimdi bacakların macakların sırası değil, demin de dediğim gibi gayet parlak bir iş peşindeyim. Bu işde de seni kendime ortak yapıyorum.

— Ortak mı?

— Tabii be dostum. Buz gibi ortak. Hiç korkma öyle, sermaye de benden. Bak şu kâğıtlara... Yirmi lira matbaa param verdim. Verdim ama boşuna değil. Bilirsin, kaz gelecek yerden tavuğu esirgememeli.

Bu kaz gelecek yer hakkında bana izahat vermesini isteyince, cebinden bir kırmızı kalem, pantolonunun karın kısmından da postahanenin birinden yürüttüğünü söylediği bir telefon rehberi çıkararak anlatmağa başlamıştı:

— Para kazanmak zannedildiği kadar zor değildir. Eğer kafa tasının içinde saman değil de bir miktar beyin varsa para insana oluk gibi akar. Bendeniz de aklımı kullanarak zengin olmak istiyorum. Bana itimadın vardır herhalde... Eğer aksilik çıkmasaydı bundan evvelki ölü tavuk ticaretimizde çabucak tüyleniverecektik. Ama bu sefer, bu sefer emniyet el paçayı sıyracağız.

Sonra da istidığımızı yapabilecektik. Bisiklet, eşek, fıçılarla şarap, hedsiz hesapsız pastırma, asansörü olan bir apartman, velhasıl her şeyimiz olabilecekti.

— Asansörü düşün bir kere, diyordu, binersin içine, düşmeye bastın mı zırt yukarı. Mal senin... İstedğin kadar in, çık... Bayılırım şu asansörlere...

Asansörler hakkındaki mütalâalardan sonra, onlardan birine sahip olabilmem için mutlaka onun ortaklığını kabul etmem gerektiğini bildirmişti. İş basitti. Ben yalnız ayaklarımı uzatıp oturacaktım. Yapacağım şey veremli rolü oynamaktan ibaretti:

— Bu rolü kendim de oynamak isterdim ama, diye hayıflanıyordu, gelgelelim vücut yapım müsait değil. Katır gibi bir hertfe hiç kimse acımaz. Ama sen bu iş için biçilmiş kâftansın. Veremler bile senin yanında halt etmişler. Avurtlarında öyle hârika bir çukurluk var ki en hissiz adamın kesesinden bile bir şeyler koparttırabilir.

Önceleri garip görünen bu fikir, yavaş yavaş çekici gölmeğe başlamış ve malî durumum da bu rolü kabul etmeme yardım etmişti. Dostum, telefon rehberinden isimlere bakarak pe-

Amcamın fabrikasında ıslahat yapmağa gitmiştim..

ra uçlanacak 'enayi adresleri keşfine çalışıyor, sonra da matbu kâğıtları onlara yolluyordu. Durum ilk günlerde çok iyi gitmişti. Veremin faydalı bir hastalık olduğuna inanmış, hattâ benimsediğim bu hal yüzünden öksürmeye bile başlamıştım. Dostum:

— Bütün mesele zekâda, diyordu, bak bir takım zavalılar kan tükürürler, hakikaten veremdirler; fakat hiç biri Tanrının bağışladığı bu nimetten faydalanamaz. Biz ise...

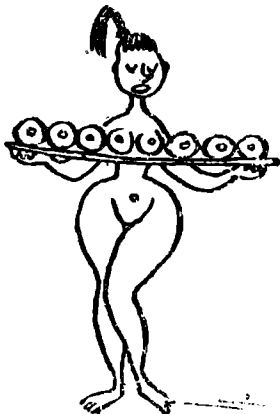
Biz ise, turşusu çıkmış rehber, kırmızı kalemin kerametine, dahiyâne tasarlanmış plânlar ve benim birinci sınıf öksürüklerime rağmen, gene bir aksilik yüzünden yakayı ele vermiş ve tebdilhava maksadıyla ceza evine tıklmıştık.

Şimdi, dostumun keskin zekâsı ile başka zenginlik yolları arıyoruz. O gayet nıkbin. Şu anda bile, karşısındaki saf-dil, eski bir çoraptan imal edilmiş kesesini çözerken:

— Sana öyle bir merhem hazırlayacağım ki, diyor, değil sen, bir daha gelmiş gelecek bütün sülâlen uyuz oluktan kurtulacak. Çünkü ben, uyuz inkılâbı yapmış bir adamım...

Ve parayı cebine indirdiği halde, sırf konuşmuş olmak için bu inkılâp hakkında ipe sapa gelmedik palavralar savurmağa devam ediyor.

Dokuzuncu

— Bu işi yapabilmek için ne lâzım?

— Cesaret.

— Başka?

— O kadar.

Karşımdaki adam ne kılıç sallayarak yüzlerce enayiylî işleyen bir film kahramanına, ne Başbakanın oğluyum diye icrayı sanat cyleyen açıkğöze, ne de muhajefet yapan gaze'ecilere benziyordu. Suratında, cesaret yahut ahmaklıkla ilgili en ufak bir çizgi dahi yoktu. Basbayağı bir insandı.

Tekrar sordum:

— Sadece cesaret kâfi mi?

— Çok bile.

— Peki, para filân?

— Parayı devletler bile düşünmüyor. Bu işte ise hiç ka fa yormağa değmez.

— Şu halde siz ne duruyorsunuz?

Yüzüme baktı ve (Ap'allığınızdan) demek istediğini anladım.

— Kadınlarda tip arar mısınız? dedim.

— O ne demek? dedi.

— Ne demek olacak, tip işte. Sarışın, esmer, zayıf, şişman...

— Ne olursa olsun aldırman. Meselâ bir sandık elma...

İçinde irisi, ufağı, kırmızısı, yeşili vardır. Fakat aşağı yukarı hepsinin tadı birdir.

— Kadınlarla elmaları bir mi tutuyorsunuz?

— Tabii, elmalar daha lezzetli ve daha zararsızdırlar. Sonra, bıktığınız zaman elinizdeki elmayı pencereden fırlatmak veya çöp tenekesine yollamak daha kolaydır. Kadınları sepetlemek ise malûmunuz olduğu gibi bazı formalitelere bağlı bir şeydir.

— Bu formalitelere rağmen dokuz defa evlenmek kuvvetini kendinizde nasıl buldunuz?

— Bu gibi formaliteleri halletmek için binlerce hayır sahibi Hukuk Fakültesinde kafa patlatıyorlar. En beceriksiz avukatlar, en kabiliyetsiz yalancı şahitlerle bile boşanma davalarının içinden kolayca sıyrılabilir.

Yarışçı Esat, Kanuni Hasan Tahsin gibi zehir yeşili avukat dostlarını olmasına rağmen yerimde saymama içeriliyerek:

— İlk fırsatta tavsiyelerinize ayak uydurmağa çalışacağım, dedim. Hayatında, elbiseden fazla kadın değiştiren kahraman:

— Durmanız hata, diye söylendi. Beklemeğe gelmez, hayat ancak beş on kadın alacak kadar uzundur.

— Kadınların elma gibi olduklarına aklım yattı. Hadi şekillerine bakmıyalım... Ama namuslarına...

Bu sorum üzerine, sadece resmi kayıtlar altında dokuz kadın eskiten adam, hiç bir edebi tasvire uymıyacak şekilde güldü. Ne acı, ne tatlı, ne alayla... Fakat biz gene yüzünde içnellik bir tebessüm belirdi diyelim. Tebessümünün içneleri gözlerime batarken kendinden emin adımlarla zekâ fıkrelerinin o kat'î konuşmasıyla:

— Bazı şeyler karıştırılmaya gelmez, dedi, altından Çapanoğlu çıkar. Kadının namusu da öyledir.

— Yani evlenilecek kadının masasına bakmamalı mı?

— Kadını mı, yoksa masıyla mı evleneseksiniz? Hem her kadının bir geçmişi vardır. Namuslu kadın bu geçmişli örtmesini bilir.

— Şu halde gençlere ne tavsiye edersiniz?

— Gözlerini kapayıp yürümelerini.

Hazır dünyaya gelmişken bir kaç defacık evlenmeden geçmek istemediğim için bu tavsiyeye uyup gözlerimi kapadım ve Allaha ısmarladık bile demeden yürüyüverdim. Fakat kâh talih yetişmekte gecikmedi. Bir çöp kamyonuna çarptım!

Çöpçü:

— Ölmek mi istiyorsun? dedi.

— Hayır, evlenmek, cevabını verdim.

Ağzı yanık bir yolcu:

— Aynı kapiya çıkar, diye söze karıştı.

Aldırmadım. Alnım iyileşir iyileşmes tekrar gözlerimi kapayıp yürüyeceğim. Ne çıkarsa bahtına.

Otel Değil miş

Bizim memlekette tembel olmayanına rastlanmadık iki şey vardır: Yüksek mevkidekler ve tarifeler... Geçenlerde bu tembillerden ikincisinin gazabına uğramış, kalkması için trenin keyfinin gelmesini bekliyordum. Kabahati evvelâ geri kaldığını sandığım saatime bulup onu satan Eğinli Mahir'i kaleykladım. Sonra baktım ki yeryüzünün bütün saatleri tarifinin gösterdiği vakti çoktan aşmışlar, o zaman ister istemez bir müddet cama imzama atmak, bir müddet de kanapeler üzerine genç okullular tarafından yazılmış kadınlara alt organ isimlerini okumakla oyalandım. Nihayet trenin kalkmardan ümidimi keserek uyuşa kaldım.

Ne düşünerek uyursam ona göre rüya görürüm. Bu sebeple evvelâ muzip öğrencilerin tesiri altında kaldım. Tabii yazılması sansür dışı tesirler... Tam hayatımdan memnun olduğuma sırada, siyah üniformaları içinde kıymetli bir kömür parçasını andıran bir biletçi omuzuma vurdu. Yüzüne baktım. İnsanı rüyasının en önemli yerinde uyandırmanın ne demek olduğunu anlatacak bir köşe yok, susarak bekledim.

— Burası neresi? diye sordu bana.

— Sınirleri sağlam olan insanların bindiği nakil vasıtası, dedim.

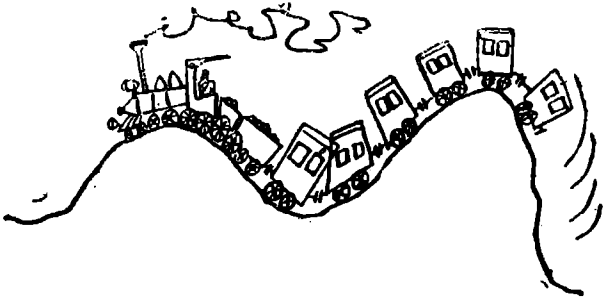
— Yani yatakhane değil, değil mi?

Boylu boyuna, ayakkabısım, pantolonunu çıkarıp uyanlar dururken, oturduğu yerde dimdik kestiren, rüyaların en olmadıklarını bile nezaket dairesinde gören benim gibi halim selim bir yolcuya çatılmasına sinirlenmiştim:

— Arkadaş, dedim, sen biletçi misin, yoksa müddelimumu mu?..

— Biletçiyim, dedi.

Allahtan biletçiydi, mira bu tipte üç müddelimumu olsa memlekette adaletin yanına yaklaşmazdı.

— Şu halde ben sana bir kaç sual sorayım, dedim. Yatakhane değilse nedir burası?

— Tren.

— Yaa...

Şaşırmış göründüm. Vagonun orasına burasına dokunup tetkik ettim. Pencereden dışarı sarktım.

— Tekerlekleri de var, diye konuştum... Haklısın galiba, trene benzeyen tarafları yok değil. Bari trene benzemişken yürür mü?..

— Yürür...

— Ne zaman?

Cevap vermedi... Bizde Azrailin kapımızı vuracağı saatle tren kalkış saatini kimse bilmezdi. Sorumu tekrarlardım:

— Ne zaman kalkar bu nâzenin?

— Belli olmaz...

— Peki iki gün kalkmazsa iki gün uykusuz mu kalacağım?

Biletçi, hakiki bir devlet memuruna yakışacak bir ciddiyet ve baremine uygun bir şiddetle:

— Burası tren, diye mühim hakikatı tekrarladı, otel değil

Suyu bulunmadığı, konforu eksik olduğu ve ikinci mevki-lerde tahta'kuruları, üçüncülerde Macar adı verilen b'lerin ci-rit attıklarına bakılırsa burası turistik bir otelin bütün özel-

liklerini üzerinde toplamıştı. Fakat karşımdaki adam, mademki siyah bir üniforma, pırıldayan düğmeler ve hepsinden mühim fiyakalı bir kaskete sahipti, sözüne inanmak lâzımdı.

— Pekâlâ, dedim, anladık, burası otel değil de tren... Ne olacak yani trense?

— Tren, dedi, uyumak için değil, yolcuları taşımak için yapılmıştır.

Eğimli Mahir'in saati de dahil bütün saatler fazla ileri gitmişlerdi. Bir devlet memurunun sözlerini ekseriya ters anlamak gerektiğini bilecek kadar akılselîm sahibi bir insan olduğumdan, kendi kendime:

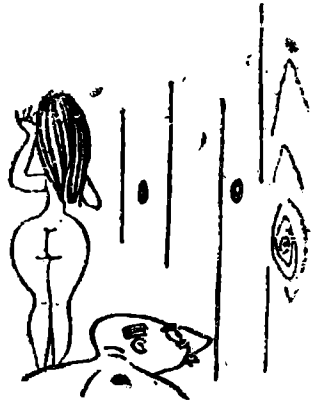
— Mademki yolcuları taşımak içindir, diye söylüyor, şu halde taşımağa niyetleri yok, dedim. Üstelik hiç bir kız (burası hayal mahsulüdür) seni iki saatten fazla bekleyemez. İyî mi namusunla aşağıya in, içinde resmi bir parmak bulunmayan başka bir vasıta, meselâ bir dolmuş, bir kağıt arabası, hattâ bir kaplumbağa bul ve sevgiline onunla ulaş.

Ve indim.

Halbuki memurdan daha öğrenmek istediğim şeyler vardı. Tren kaç tekerlekli dir diyecektim, yenir mi, yenmez mi, itilecek mi gider, çekilerek mi, bu memlekette kaza yapmaktan başka işe yaradığı yerler var mı diye soracaktım.

Fakat bütün bunları sevgilim beklemiyecekti.

Delik

Şişmiş gözünü göstererek :

— Yahu karanlıkta kapağa çarptım, diyen bir dosta rastladım mı, onu ya sevgili karısıyla ufak bir münakaşa yapmış, ya da asabına hâkim olamıyan birinin eline çarpmış sanırdım. Çünkü kötek hâıralarının nakli, dayak ister hanımdan, ister bir külhanbeyinden yenmiş olsun, ille de «Kapağa çarptım,, şeklinde anlatılırdı. İşin kötüsü üç gündür ben de:

— Geçmiş olsun, gözünü kim patlattı? diyen herkese aynı cevabı veriyorum.

Ama ne harem dairendeki hatunlardan birinin elceğzinin, ne de bir kabadayı yumruğunun, kaşım üzerindeki o nefis morlukla en ufak bir ilgisi dahi yok. Gözüm civarında cereyan eden felâketli hâdise, sadece meçhul bir parmağın, daha doğrusu bir çeşit röportajın eseri oldu.

Yazın terleyen her alık yazarın yaptığı gibi bir kere de ben plâj röportajına burnumu sokmaya heveslendim. Röportaj yerine gidince, gerek on yıldan beri bir mayo alacak paranın iki ucunu bir araya getirememden, gerek et fıkarası vücudumu çıplak görenlerin beni Tarzan sanıp hücum etmelerinden çekinerek soyunmaktan vazgeçtim.

Önce, hem plâjın sahibi, hem de ev sahibim olan zatı muhteremle görüşmeyi vicdanî bir vazife bildim. En büyük sıcağın bile az gören zavalılık işlerinin kötülüğünden dem vurarak ağlıyordu. Yufka yüreğim dayanamadı:

— İnşallah havalar düzelir, gölgede yüz dereceye çıkar da müşteriniz artar, dedim.

— Biz haris değiliz canım, doksan derece de olsa yeter, diye sızlandı.

Kendisine altı aylık kira borcunun karşılığı olarak, bir dilekçeyle Afrika ikliminin İstanbul'a naklini istemedi fikrini verdim. Çeketimin filizlenebilecek otla karışık bir kumaştan yapılmış olduğunu nazarı itibara almadan başımdan aşağı bir kova su boca edip:

— Eğer bu kadarak rütubet kâfi gelmiyorsa konuşmana devam et, dedi.

Kâfiydi. Ben de bir plâj yosmasıyla konuşmaya yeltendim. Birine:

— Sizinle biraz konuşabilir miyiz? dedim.

— Parası peşin, cevabını verdi. Parayı verip 73 numaralı kabineye girdin.

— Kabinede değil de burada gürüşsek olmaz mı?

Acaip bir şey görmüş gibi merakla suratına bakarak:

— Siz deli misiniz? dedi.

— Bazı kimseler öyle olduğunu söylerler ama diğer bazıları da aptallığım hakkında ısrar ettikleri için bu hususta henüz kat'i bir karara varılamadı.

— Varılması lâzım. S'iz deli olmasanız böyle herkesin önünde yürümek te'lifinde bulunmazsınız.

Mahcubiyetim kabine röportajı yapmama mani olduğundan kerdime başka bir kapı aramaya başladım. Hal ve tavırlarından uslu olduğu anlaşılan bir çocuğa yaklaşıp:

— Aferin küçük sana, dedim. Demek okumaya meraklısın?

— Nereden anladın?

— Elindeki gazetelerden.

— Ben onları gürada her tarafına kuma gömen adamın göğesinde yakacağım. Gel bak, gömüldüğü yerden nasıl sıçrayacak...

Çok faal itfaiyem'zi hatırlayarak herhangi bir kebab olma ihtimalinden korunmak için uslu yavrucaktan da uzaklaşmak lüzumunu hissettim...

Genç kızlar vardı. Aşk, dalga, buse, kum, mum hakkında sualler sorabileceğim genç kızlar... Fa'at her birinin peşinde en aşağı bir bölük tutarında it dolaşıyordu. Onların arasından tazeceğe sağ salım ulaşabilip iki satır lakırdı etmek

İmkânsızdı. Bu yüzden bana, bir yere sınıp orada ne görürsem yazmak kalıyordu.

Zaten Firavun mezarı arayan çöl âlimleri gibi plâjda elbiseslerle dolaşmam milletin acaibine gitmişti. Kulâğıma (Hıyar), (Odun), (Kereste), (İnek), vesaire gibi hayvan ve hebat isimleriyle karışık illüfatlar gelmeye başlamıştı. Bunlar çoğalmadan kabıneme girdim. Başka çare yoktur, oradan yazacaktım. Baktım bir delik. Üzerinde bir yazı.

(Bu delik, yüksek delik mütehasşısı İsmail Delgeç tarafından insaniyet namına açılmıştır. Bakmayan eşektir!)

Onun altında bakmayan değil de yazıyı yazanın eşek olduğuna dair geniş bir şccerename. Yanda bir resim. Nüfus arttırma siyasetiyle ilgili bir kompozisyon... Üstünde de yazısı:

(Bu delikten bakarsan sen de bunu görebilirsin.)

Bunca tembihten sonra gözümü oraya yapıştırmamazlık edemezdım. Emre uydum.

İçerde nefis bir yosmacık... Valdeden doğma kıyafette... Yanında bir herif... Elbisesi aynı... Yosmacığın o güneş görmemiş, insan geçmemiş bölgelerinde...

Ah körolasica sansür... En iyi tarafları yazamıyacağım. Fakat yazamasam bile vakayı okuyucularım namına seyretmeyi vatani bir borç telâkki ettim.

Konu hakibaten güzeldi.. Hareketliydi. Hayatımdan memnundum. Ama aksilik bu ya hapsinverdim. Kendi kendime (Çok yaşa) dememe kalmadan bizim erkek kahramanım işaret parmağını gözümün içinde hissettim. Yeşilli, kırmızılı yıldızcıklar çaktı. Arkasından küfür adı verilen edebi bir kaç lakırdı dinledikten sonra, deliğin yanına:

(Gözüne parmak sokulmasından hazzetmeyen merkeplerin dikkatli davranmaları rica olunur) diye yazarak evin yolunu tuttum. Şimdi de (Geçmiş olsun) diye soranlara:

— Dalgınlık be birader, diyorum, kapiya çarptık işte...

Ama sağlam kalan bir gözüm daha olduğuna göre ilk fırsatta tetkikatımı tamamlamak üzere oraya gitmek niyetindeyim. Eğer ihtiyatlı davranmasını becerebilir, yahut tek gözle de yaşanabileceğine aklınız ererse siz de gelin. Herhalde bana dua edersiniz.

Fatih Bağırıyordu

— Bre yakın şu kâfirleri karşımdan, diye haykırmaktaydı.

Fakat gırtlığını ne kadar eziyete sokarsa soksun, kafasına ne büyüklükte kavuk geçirirse geçirsin, dünyayı titreten ünlü bir padişahın çok meze ci tezgâhına yerleştirtmiş masum bir salâmı andırıyordu.

Milâttan önceyle sonrasını ayırabilen kültürlü rejisör, tarihi romanlardan elde ettiği derin bilgisiyle, sanki eskiden boş zamanlarında bir kaç defa padişahlık yapmış gibi pişkin bir tavırla:

— Olmuyor, bir rejisöre derin bir görüş sağlayabilecek çapraz bakışlı gözlerini devirerek konuşmasına devam ediyordu:

— Bir padişah bağıracağı zaman yer gök sarsılmalı... O sakalların yok mu, o kara sakalların, konuşurken tırlı tırlı titremeli...

Ve bu derin açıklama karşısında, baş aktör, rejisörünün verdiği zelzele talimatına uyarak sakallarını titretmeğe çalışıyordu.

Böyle derin bir rejisöre rastlamışken röportaj yapmak fırsatını kaçıramazdım. Onun için hemen yanaştım. Daha bir şey söylememe kalmadan,

— Figüranlık için Hasan Efendiye müracaat edin, dedi.

Kendisine, vaktiyle figüranlıkta yuttuğum takma bıyıkları mide ameliyatıyla aldralı henüz çok geçmediğini, ikinci defa operatör pençesine düşmekten korktuğumu, maksadımın sadece röportaj yapmak olduğunu izah ederek sordum:

— Bu filmi hangi gayeyle çeviriyorsunuz?

Hakiki gaye, filmin su kaldırır, yahut kaldırmaz bir yerine tombul hanım köbekleri yerleştirip keseleri doldurmaktır. Fakat o, büyük bir ciddiyetle:

— Gayemiz şanlı tarihimizin altın yapraklarından birini halka sunmaktır, diye konuştu.

Altın stoku hakkındaki dedikoduların alıp yürüdüğü bu buhranlı zamanda halka böyle değerli bir yaprak bağışlamak hakikaten yabana atılacak bir şey değildi. Bu izahattan sonra şanlı tarihimizin kontrplak sarayına, bit pazarından alınmış elbiselerle donatılmış cariyelerine, o yüce yadışahına ve tahta kılıçlarıyla fethler yapmış bahadırlarına alıcı gözüyle baktım. Bu süprüntülerden altın yapabilecek bir adamın rejisörlük yerine ikmi simya ile uğraşması yahut elli kuruş yatırıma bir

torba altın veren açığöz bankalardan birine müdür tayin edilmesini daha sıkla yakın buldum. Fakat karşımdaki idealist bir adamdı. Vezire dolmakalemle yazı yazdırıp medeniyetin beşiğinin birde olduğunu gösterebilecek kadar idealist bir adam...

— Çalışmanızda ne gibi esaslara dayanıyorsunuz, dedim. Boşluğa dayanıyordu. Fakat:

— Meşhur bir tarihi romancının eserine! diye cevap verdi. İsmi lazım değil, kendisine dayanan romancı, hakiki vakalarla(!) padişahların gizli harem hayatlarını kaleme alan, neferlerle bekârların hayran oldukları değerli bir yazardı. Hiç bir tarihçi, filân macuncu başının kerametini veya falan sultanın göbek taşına nasıl oturup da yıkandığını oona kadar derin anlatamazdı.

— Peki, dedim, bu tarihi esasları ortaya koyabildiğinizde emin misiniz?

— Görmüyor musunuz? diye bana her an yıkılma tehlikesiyle insanı titreten dekoru gösterdi. Bu ihtişamı görmüyor musunuz?.

Gösterim onun gibi şaşı olmadığı için:

— Hayır, dedim, maalesef göremiyorum.

— Haklısınız, diye gülümsedi, görülmek için sanatkar olmak lazım.

Sanatkar olup geçekonduları saray olarak görmeyi istedim. İnsan o zaman kolaylıkla saadetin eşliğinden atlar, nakli bir kızı dünya güzeli, bir çöplüğe cennet sanabilir.

— Rejisörlükten evvel ne işle uğraşırdınız?

— Mezar taşı yapardım, cevabını verdi.

Sonra toparlanarak düzeltti:

— Yani heykeltraştım.

Bu kadar parlak masel olan bir insan için yeterli film yapmak ideal bir işti.

Ayrılmadan evvel, film çevirilirken akıl vermek hevesine kapılan her budala gibi ben de tarihinin bu altın yaprağına bir damlacık katmak arzusuyla:

— Tanıştığınız çok memnun oldum, dedim, maselinin

İmtisamını sizin kadar gösterebilecek bir insan daha yoktur. Yalnız bir nokta var ki...

— Bir çok noktalar vardır, dedi.

— Biliyorum, bir çok noktalar var, ama beni bunlardan yalnız bir teki üzüyor. Şu zat Fatıhti, değil mi?

— Evet, İstanbulumuzu zapteden adam.

— İstanbulu zapteden birinin kolundaki şu âdi saat sırtı-
mıyor mu acaba? Fatih gibi koca bir adam olsa olsa Omega
marka bir saat kullanırdı.

— Asla, dedi, Fatih alçak gönüllü bir adamdı. Kullandığı
saatin markasına bakmıyacak kadar mütevazıydı. Yoksa saati
değiştirmeyi ben de bilirdim.

Çizmeyi aştığımı hissederek sustum, o da aktöre Fâtihin
sesinin bağırdığı zaman nasıl çıktığını anlatmaya başladı.

İt Kuyruğu

Akbaba Mizah Yayınları Serisinden Az'z

Nesin'in şimdiye kadar çıkan eserleri:

Aziz Nesin'in yıllardan beri çeşitli dergi ve gündelik'lerde imzasız yayımlanan en güzel hikâyeleri bu eserde toplanmıştır. İt Kuyruğu'ndaki hikâyeler dillerde dolasmaktadır.

128 sayfa. Fiyatı 1 Lira

Bu değerli eser bitmek üzeredir.

Yedek Parça

İşte sizi hem düşündürecek, hem bol bol, gözleriniz yaşarınca ya kadar güldürecek bir kitap.

Hiciv ve mizah edebiyatımızın en güzel hikâyeleri bu eserde toplanmıştır.

FİYATI 1 LIRA

Adres:

AKBABA, Belediye. KlodFarer Cad. No. 8—10

İstanbul

**TÜRKİYE TİCARET POSTASI
MATBAASI. İSTANBUL — 1956**

1924 de İstanbulda doğdu. Liseden sonra, Hukuka devam ederken, tiyatro ile ilgilendi. Konservatuar imtihanında kazanamayınca fabrika işçiliği, öğretmenlik, fopograf yardımcılığı, mü rettiplik, klişe ressamlığı gibi çeşitli işlerle geçimini sağlamaya çalıştı. Sonra film artisti oldu. Senaryo ve film dekorlarıyla da uğraştı. 16 yerli filmde oynadı.

Şimdi, fabrikada çalışmakta, film çevirmek- te ve yazı yazmaktadır.

